VAPAUS

Ilmestyy tiistaina, torstaina ja lauantaina — Perustettu vuonna 1917 — Canadan suomalaisten itsenäinen työväenlehti

No. 108 — Vol. XLV vuosikerta — SUDBURY, ONTARIO — Tiistaina, syysk. 5 p. — Tuesday, Sept. 5, 1961

"Kunniallinen sopimus", sanoo M-Mn presidentti

SUDBURY. — Syyttäen Sudburyn osaston presidentti Donald Gillisia siitä, että hän yrittää kiinnittää Mine-Mill union paikallisen jäsenistön huomion pois siitä kun 'salat on paljastettu' suunnitelmista terästyöläisten union hyväksi, kaivosmiesten union kansallinen presidentti Ken Smith puolusti viikon vaihteessa julkaistussa lausunnossaan Teamsters unionin kanssa tehtyä sopimusta korostaen, että tehdyn sopimuksen yhteydessä "on huomioitu unionismin perusperiaatteet — se, että yhtenäisyydessä on voimaa".

Union Port Colbornen osaston presidentti James Babriad ja mr. Gillis ovat julkisesti moittineet Teamsters-unionin kanssa tehtyä sopimusta ja vaatineet Smithia eroamaankin presidentin toimesta tämän sopimuksen teon takia.

Vastatessaan näille arvostelijoille, mr. Smith sanoo:

"Tämä keskeinen avunantosopimus on kunniallinen asiakirja, minkä perusteella kumpikin unioni auttaa toinen toistaan Canadassa ja Yhdysvalloissa. Canadan kansallinen johtokunta, uniomme kansainvälinen keskus ja Teamsters unioni hyväksyivät sen yksimielisesti ennen allekirjoitusta. Meidän kansallinen johtokuntamme on edustajakokouksessa suositellut tämäntapaisia sopimuksia."

Smith syyttää mr. Gillisiä tahallisesta vääristelystä ja Babiradia Port Colbornen jäsenistön harhauttamisyrityksestä.

'Nyt kun salaiset suhteet terästyöläisten union kanssa on täydellisesti paljastettu, Gillis ja muut siihen liittyneet kirkuvat Mine-Mill ja Teamsters unionin sopimuksesta. "He ehkä ajattelevat, että jos he voivat elämöidä riittävän paljon tästä sopimuksesta, he voivat peittää vehkeilyn terästyöläisten unionin kanssa osasto No 598 kul'ettamiseksi terästunioon."

Mine-Mill unionin lehdessä julkaistiin viime viikolla osasto No 598 johtokunnan jäsenyydestä vastikään eronneen henkilön valaehtoinen lausunto, missä sanotaan, että mainitun osaston johtokunnan vissit henkilöt ovat salavehkeilleet jäsenistön selän takana siinä mielessä, että saataisiin osasto No 598 terästyöläisten jäsenyyteen.

Mr Gillis on julkisesti selittänyt, että hänen yhtenä tärkeimpänä tavoitteenaan on se, että saataisiin Sudburyn osasto No 598 CLC:n jäsenyyteen, mutta CLC:n korkeimmat johtajat ja terästyöläisten unionin virkailijat tiedoittivat julkisesti viime viikolla, että siitä ei tule mitään, ellei No 598 liity terästyöläisten unioniin.

Mine-Mill unionin taholta on jatkuvasti selitetty, että poliittiset syyt mistä on niin paljon puhuttu eivät ole päätekijänä siihen, miksi Mine-Milliä ei ole hyväksytty CLC:n jäsenyyteen, vaan se, että tarkoitus on hävittää M-M sillä perusteella, että Ontarion kaivostyöläisten järjestämisoikeudet ovat terästyöläisten unionin "omaisuutena".

Linjoittautumattomien maiden konferenssi

Jugoslavia asettui NLn kannalle aseistariisumiskysymyksessä

Belgrad. — Jugoslavian presidentti Josep Tito ehdotti sunnuntaina kahden konferenssin pitämistä askeleina kohti maailman rauhaa ja hyvinvointia.

Puhuessaan linjoittautumattomien maiden konferenssissa täällä hän ehdotti koko maailmaa käsittävän aseistariisumiskonferenssin pitämistä keinona ydinasekilvan lopettamiseksi ja talouskonferenssia, jossa tehtäisiin koko maailmasta yksi yhteinen markkinaliitto.

Kahdenkymmenenneljän maan johtajien konferenssin kolmannen päivän alussa Tito ehdotti uutta suhtautumista aseistariisumisongelmaan. Hän kehoitti niitä maita, jotka aikaisemmin eivät ole osallistuneet aseistariisumisneuvotteluihin eivätkä aseistautumiskilpailuun, osallistumaan aktiivisesti ja laajalla pohjalla kysymyksen ratkaisuun.

Hän tähdensi kuitenkin, että vaikka linjoitautumattomien maiden osallistuminen ongelman ratkaisuyrityksiin voisi helpottaa aseistariisumissopimukseen pääsemistä, päävastuu lepää edelleenkin suurilla ydinaseita omistavilla valloilla.

Puhuessaan Neuvostoliiton päätöksestä aloittaa ydinasekokeilut uudelleen Tito sanoi:

"Emme ole suurestikaan hämmästyneitä siitä, että (Neuvostoliiton) kommunikeassa ilmoitettiin ydinasekokeiden uudelleen aloittamisesta, sillä me käsitämme Neuvostoliiton hallituksen esittämät syyt."

Tuomittuaan Euroopan yhteismarkkinaliitot, hän ehdotti kaikkia näitä käsittävän talouskonferenssin pitämistä.

Näiden markkinaliittojen ulkopuolella olevat maat, erikoisestikin linjoittautumattomat joutuvat diskriminaation kohteiksi, sanoi marsalkka Tito. Hän sanoi, että alueellisten markkinaliitto'en tilalle tulisi ottaa koko maailmaa käsittävä taloudellinen yhteistoiminta.

Titon ensimmäinen julkine reaktio Neuvostoliiton päätöksen johdosta (ydinasekokeilujen uudelleen aloittamisesta) ja se, että hän ilmeisesti antaa hyväksymisensä Neuvostoliiton käsityksille Saksan kysymyksiin nähden, on useiden kirjeenvaihtajien mielestä suuresti huolestuttanut Yhdysvaltain täkäläisen lähetystön piirejä. Näissä piireissä oli odotettu, että Jugoslavian presidentti omaisi näihin kysymyksiin nähden toisenlaisen kannan.

Hän ilmaisi kannattavansa Neuvostoliittoa sen asennoitumisessa aseistariisumiskysymyksessä kun hän sanoi, että kysymystä mutkistetaan ihmisten taholta, jotka vaativat aseistariisumisvalvonnasta ehdottomia takeita ja kontrollia ennenkuin hyväksytään itse kysymys aseistariisumisesta. Erikoisestikin Yhdysvallat on vaatinut kontrollikysymyksen käsittelyä ensin ja sitten vasta lupausta, että se tulisi kunnioittamaan aseistariisumisajatusta.

Kyproksen presidentti arkkipiispa Makarios joka puhui seuraavaksi Titon jälkeen piti paremmin länsimaita ilahduttavan puheen. Hän sanoi olleensa tyrmistyneen sen johdosta, että Neuvostoliitto oli päättänyt aloittaa ydinasekokeilut uudelleen. Hän oli myös sitä mieltä, että mitkään esitetyt syyt Itä- ja Länsi-Berliinin rajan sulkemiseksi eivät ole päteviä.

Hän myös kehoitti Yhdysvaltain presidentti Kennedya ja Neuvostoliiton pääministeri Hrushtshevia tapaamaan toisensa läheisessä tulevaisuudessa. Samanlaisia ehdotuksia esitettiin Yhdistyneen Arabitasavallan presidentti Gamal Abdel Nasserin, Ghanan pres. Kwame Nkrumahn ja muiden edustajien toimesta konferenssin kahden ensimmäisen päivän kuluessa.

Puhuessaa sanomalehtimiehille sunnuntaina Intian pääministeri Jawaharlal Nehru sanoi, että hän uskoo jotta Kenndy ja Hrushtshev tapaavat toisensa piakkoin.

Konferenssissa keskusteltiin suljetuissa piireissä päätöslauselmaehdotuksesta, missä kehoitettaisiin Kennedya ja Hrushtshevia kohtaamaan toisensa jälleen. Päätöslauselma ei ollut vielä maanantaina joutunut äänestykseen.

Mr. Nehru matkustaa huomenna (keskiviikkona) Moskovaan ja hänen on määrä matkustaa Yhdysvaltoihin marraskuussa, mutta täällä on vihjailtu, että Nehru voisi toimia välikätenä näiden johtajien välillä jo paljon aikaisemminkin käytäen diplomaattisia teitä.

Marsalkka Tito sanoi, että nykyisen kriisin vallitessa alustavat ja osittaiset toimenpiteet aseistariisumisen saavuttamiseksi, sellaiset kuin aseistuksen rajoittaminen esimerkiksi v. 1960 tasolle, olisivat merkityksellisiä.

Puhuessaan Saksan kysymyksestä Tito ehdotti rauhansopimusta Saksan kanssa ja sanoi, että Saksa on demokratisoitava ja demilitarisoitava.

USA ja Britannia tehneet esityksen atmosfäärin suhteen

Hyannis Port. — Presidentti John F. Kennedy ja Britannian pääministeri Harold Macmillan esittivät sunnuntaina pääministeri Nikita Hrushtsheville, että heidän kolme maataan pidättyisivät vapaaehtoisesti ydinaseiden kokeilusta atmosfäärissä.

Neuvostoliitolle on "annettu syyskuun 9 päivään asti" aikaa vastauksensa antamiseen, mutta siitä huolimatta tätä esitystä ei luokitella Washingtonissa ultimaattumiksi.

Neuvostoliittoon lähetetyssä esityksessä sanotaan länsimaiden haluavan yleistä ydinasekokeiden kieltoa, mutta mitään yksityiskohtaisempaa ei esitetä ns. maanalaisten kokeiden kohdalta, mitä tiedetään Washingtonissa valmistellun.

Nyt Neuvostoliitolle tehdyn esityksen yhtenä tarkoituksena sanotaan olevan se, että saataisiin Neuvostoliitto puolustusasemiin ydinasekokeiden kohdalta. Washingtonista julkaistujen tietojen mukaan Neuvostoliitto suoritti ensimmäisen ydinasekokeen perjantaina. Moskovasta ei ole tätä tietoa kielletty eikä vahvistettu.

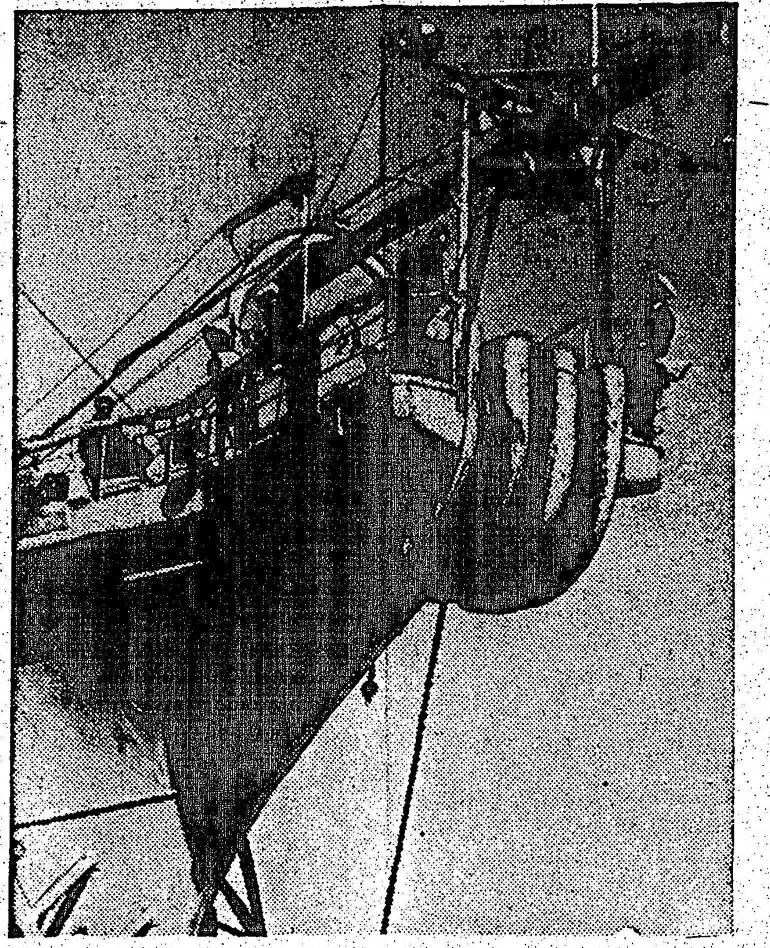

Lähitulevaisuudessa tulee lasketuksi uusi puhelinkaapeli Atlantiin Hampdenin, NFLD ja Oban, Skotlannin välille. Kaapelissa on 60 edestakaista puhelinjohtoa. Kaapelin laskun suorittaa kaksi brittiläistä laivaa, joista toinen, Monarch näkyy yllä. Tämä Canadan puhelinkaapeli tulee maksamaan noin 24 miljoonaa dollaria.

L-mailla ei ole rajattomia ilma-oikeuksia Itä-Saksan alueella

Neuvostoliiton nooteissa Yhdysvalloille, Britannialle ja Ranskalle varoitetaan saboteeraajien ja vakoilijain kuljettamisesta Berliiniin

Moskova. — Nooteissaan kolmelle suurelle länsivallalle Neuvostoliitto on ilmoittanut, että siviililentokoneilla ei ole rajattomia oikeuksia käyttää Itä-Saksan ilmatilaa ja kulkuväyliä matkoillaan Länsi-Saksasta Länsi-Berliiniin.

Nooteissa, jotka toimitettiin perille lauantaina ja jotka tehtiin julkiseksi sunnuntaina, sanotaan, ettei ole olemassa mitään neljän vallan sopimusta tässä suhteessa. Näiden lentoväylien käyttöä koskeva sopimus pätee vain Saksan miehitysjoukkoihin nähden.

Nooteissa vaadittiin Yhdysvaltoja, Ranskaa ja Britanniaa tekemään lopun Länsi-Saksan laittomista ja provokaattorisista toimenpiteistä kahteen jaetussa kaupungissa.

Washingtonissa valtioministeriö ilmoitti vielä tutkivansa noottia. Lontoossa ulkoministeriö ilmoitti, että sen mielestä nootissa ei ole mitään uutta.

Neuvostoliiton nootit lähetettiin vastauksena länsimaiden noin viikko sitten esittämälle varoitukselle, että ne eivät tule sallimaan minkäänlaista länsi-liittolaisten oikeuksien loukkaamista mikäli on kysymys ilmatilan käyttämisestä Itä-Saksan alueella Länsi-Saksan ja Länsi-Berliinin välillä ja että ne tulisivat pitämään sellaista häiritsemistä agressiivisena toimenpiteenä.

"Valvontaneuvosto ei ole tehnyt mitään neljän vallan päätöstä koskien rajatonta siviili-ilmailua ilmaväylillä eikä saksalaisten ja ulkopuolella miehitysjoukkojen olevien henkilöiden — puhumattakaan revanshimielisten henkilöiden ja militaristien kuljettamista niiden kautta eikä ole olemassa mitään sellaisia päätöksiä", sanottiin Neuvostoliiton nootissa.

"Länsivallat ovat kautta vuosien toimenpiteillään hävittäneet Berliinin nelipuolisen statuksen muuttamalla Länsi-Berliinin tukikohdaksi sabotaashitoiminnalle, vakoilulle, keinotteluille ja muulle subversiiviselle toiminnalle Saksan Demokraattista Tasavaltaa, Neuvostoliittoa ja muita sosialistisia maita vastaan."

Neuvostoliitto varoitti uudelleen, että länsiliittolaisten on uudelleen neuvoteltava Itä-Saksan ilmatilan käyttämisestä sen jälkeen kun Neuvostoliitto allekirjoittaa rauhansopimuksen Itä-Saksan kanssa, joka sopimus pääministeri Hrushtshevin aikaisemman ilmoituksen mukaan allekirjoitettanee vielä tämän vuoden kuluessa.

Nooteissa vakuutettiin, että vapaa Länsi-Berliini tulee nauttimaan yhteysoikeuksia muun maailman kanssa, mutta sellaisista oikeuksista on sovittava asianomaisten hallitusten kanssa ja että sellaisilla oikeuksilla ei tule olemaan mitään yhteyttä miehityksen kanssa.

Yhdysvaltalaista opiskelijaa syytetään vakoilusta

Moskova. — Tassin uutistoimiston tiedoituksessa eilen sanottiin, että Yhdysvaltain kansalainen, jonka nimeksi annettiin Marwin Wm. MacKinnon, oli tavattu valokuvaamassa sotilaslaitteita Neuvostoliitossa viime heinäkuun 27 päivänä ja että hänet tullaan saattamaan oikeuden eteen Ukrainassa syytettynä vakoilusta.

Neuvostoliiton uutistoimiston tiedoituksessa ei mainittu MacKinnonin kotipaikkaa, vaan sanottiin, että hän oli ollut opiskelemassa Länsi-Berliinin yliopistossa, liittynyt Yhdysvaltain vakoilujärjestön palvelukseen Länsi-Berliinissä ja oli lähetetty Neuvostoliittoon suorittamaan erikoistehtävää.

MacKinnon matkusti rajan yli autolla turistina, sanottiin Tassin tiedoituksessa. "Matkustaen Unkarin, Tshekkoslovakian ja Ukrainan läpi MacKinnon keräsi sotilastietoja, valokuvasi puolustuslaitteita ja kirjoitti muistiinpanoja, joissa hän selosti niitä kohteita", sanottiin tiedonannossa.

"Vyö, missä Mackinnon säilytti lukuisia filmejä ja muistivihkon, johon oli kirjoitettu sotilastietoja takavarikoitiin kun hänet pidätettiin".

Tass ilmoitti, että Neuvostoliiton ulkoministeriö on jättänyt protestin Yhdysvaltain suurlähetystölle Moskovassa.

William Foster on kuollut

Lontoo. — Yhdysvaltain kommunistisen puolueen kunniapuheenjohtaja William Z. Foster kuoli perjantaina Moskovan eräässä sanatoriumissa, tiedoitti Daily Worker.

80-vuotias Foster, joka oli vakavasti sairaudestaan huolimatta vuosikausia poliittisen poliisin vainon kohteena, sai vihdoin viime tammikuussa luvan mennä Neuvostoliittoon hoidettavaksi.

Hän sai useita vuosia sitten sydänkohtauksen ja oli osittain halvattu.

Kuuba ostaa paljon Canadasta ja myy Canadalle vähän

Montreal. — Kuuba voinee ostaa tämän vuoden kuluessa Canadasta vähintäin $36,000,000 arvosta tuotteita, sanoi Kuuban kauppakomissioneri Armand Queredo täällä viikon alussa.

Sitten viime tammikuun mr Queredo ja hänen apulaisensa ovat ylläpitäneet kauppatoimistoa Montreallissa tarkoituksella lisätä Canadan ja Kuuban välistä kauppaa.

Tämän vuoden kuuden ensimmäisen kuukauden kuluessa Kuuba osti Canadasta $18,000,000 arvosta tuotteita, eli huomattavasti enemmän kuin minään muuna kuuden kuukauden aikana viime neljän vuoden kuluessa.

Mainitun kuuden kuukauden aikana Canada osti Kuubasta vain $1,600,000 arvosta tuotteita, eli paljon vähemmän kuin tavallisesti.

Tämä epäedullinen kauppatase huolestuttaa Kuubaa jossain määrin. Kielenkääntäjän välityksellä Queredo sanoi sanomalehtimiehille, että Kuuba toivoo kykenevänsä tasoittaa tämän Kuuballe epäedullisen kauppataseen ja "jos me voimme, voisimme myös kaksinkertaistuttaa kauppaamme vuoden jälellä olevana aikana. Jos myisimme Canadalle enemmän olisimme tilaisuudessa ostamaan Canadasta enemmän."

Nykyään Kuuba ostaa Canadasta eläinrasvaa, nauta- ja siipikarjaa, lääkintätarpeita, tekstiileä ja koneistoa.

Goulart astuu Brasilian presidentin virkaan

Brasilia. — Varapresidentti Joao Goulart ilmoitti sunnuntaina, että hän saapuu tänne seuraavana päivänä vastaaottamaan Brasilian presidentin tehtävät.

Kongressissa on suuresti rajoitettu presidentin valtuuksia, jotka siirretään huomattavalta osalta nyt pääministerille, joka valitaan ensimmäistä kertaa.

Edustajakamarissa hyväksyttiin lauantaina 235 äänellä 55 vastaan ja senaatissa 47 äänellä 5 vastaan perustuslaillinen muutos, jolla tehdään pääministerin valitseminen mahdolliseksi ja annetaan hänelle huomattava osa niistä valtuuksista, jotka on aikaisemmin ollut presidentillä.

Huomattavalta osaltaan sosialidemokraattinen kansoittama kongressi valitsee uuden pääministerin.

Öljyrikkaan Bahain osavaltion kuvernööri Juracy Magalhaesin odotetaan tulevan valituksi virkaan. Kymmenen muun kuvernöörin lähettämässä kommunikeassa ehdotetaan hänen valitsemisesta toimeen.

Työväenpuolueen edustajana, jolla on kommunistien kannatus, Goulart on ilmoittanut jotta hän ei ole mitenkään nyrpeällä mielellä siitä että presidentin valtuuksia on rajoitettu ja että hän käsittää jotta mikään hallitus ei voi toimia ilman kaikkien vastuuntuntoisten voimien kannatusta.

Lausuntonsa hän antoi eteläisessä Porto Alegren kaupungissa ennen matkalleen pääkaupunkiin lähtöä.

"Tuon teille sanoman rauhasta ja toivosta", sanoi hän. Tulen edelleenkin, kuten tähänkin asti kautta julkisen elämäni, omistautumaan demokraattisille periaatteille, ja ylläpitämään järjestystä, valmiina palvelemaan tasavaltaa edistyksen sekä poliittisen, taloudellisen, sosiaalisen ja henkisen hyvinvoinnin puolesta. Jumala minua ohjatkoon. Sallikaan kansan arvostella minua eikä aseiden puhua."

Keniatta edelleen samaa mieltä

Nairobi. — Puhuessaan ensimmäisen kerran julkisessa kokouksessa sen jälkeen kun hänet vangittiin 9 vuotta sitten syytettynä Mau-mau-liikkeen johtamisesta, Jomo Kenyatta sanoi täällä sunnuntaina 15,000 suosiotaan osoittavalle afrikkalaiselle, että vankila ei ollut aikaansaanut minkäänlaista muutosta hänessä.

"Tulen edelleenkin sanomaan samaa kuin sanoin ennenkuin minut vangittiin", sanoi hän, "olen sama Keniatta, en ole muuttunut tuumaakaan."

Kokouksessa, joka pidettiin stadiumilla, kerättiin lähes $2,000 afrikkalaisten opiskelijain lähettämiseksi yliopistoihin.

Seitsemäntoista opiskelijaa matkustaa Canadaan. He ryhtyvät käymään Toronton ja Yorkin yliopistoissa.

Nuoret mellakoivat oluen voimalla

Lake George. — Juopunut teinikäisten joukko — suurin osa heistä keskikoulun oppilaita — teki maanantaina tästä huvilakylästä kirkuvan hullujenhuoneen. Rähinöitsijät vaimennettiin kovapaineisten paloruiskujen avulla.

Sheriffin toimistosta ilmoitettiin, että 1,500 tytöstä ja pojasta vangit-

(Jatkuu sivulla 4)

NL varoittaa NATO-liiton pikkumaita provokatiosta

Atena. — Neuvostoliitto varoitti Kreikkaa perjantaina "vastatoimenpiteillä", jos Kreikka ei eroa NATOn laivastomanöövereista, jotka on tarkoitus pitää Välimeren itäosassa, aivan sosialististen maiden rajalla" syyskuun 14—27 p:n välisenä aikana.

Neuvostoliiton Atenassa olevan suurlähetystön tiedonantojulkaisussa kiinnitetään vakavaa huomiota asiaan, ja viitataan siihen, että tämän manööverin johdosta on Neuvostoliiton lähetystön asianhoitaja Nicholas Salnove esittänyt jo pari päivää aikaisemmin virallisen vastalausenootin Kreikan vt. ulkoministeri Constantine Tsatsasille. Neuvostoliiton tiedonantojulkaisu sanoo asiasta:

"Sosialaistisien maiden rajojen lähettyvillä pidettäviä sotilasmanöövereja ei voida pitää muuna kuin vihamielisinä voiman näytteinä.

"Neuvostoliitto ja muut sosialistiset maat ovat pakoitettuja turvautumaan tämän tilanteen vaatimiin vastatoimenpiteisiin."

LÄNSI-SAKSA-TANSKAN LAIVASTOSUUNNITELMA

Kööpenhamina. — Neuvostoliiton pääministeri Hrushtshev lähetti perjantaina Tanskan hallitukselle nootin Länsi-Saksan ja Tanskan yhteisten laivasto-operatiosuunnitelmien johdosta.

Vaikka tämän nootin tekstiä ei olekaan vielä julkaistu, diplomaattipiireistä saatiin kuitenkin arveluja, että se on protestina sitä ehdotusta vastaan, jonka mukaan muodostettaisiin Länsi-Saksan-Tanskan yhteinen laivastopäällystö. Tanskan hallituksen sanotaan hyljänneen tämän ehdotuksen torstaina. Eräs puhemies sanoi pääministeri Viggo Kampmannin tiedoittaneen NL:n nootin saapumisesta torstaina.

TORONTON TYÖNPÄIVÄN PARAATISSA KANNATUS HOTELLILAKKOLAISILLE

Toronto. — Uusi demokraattipuolue ja Royal York hotellin lakkolaiset tulivat suuren huomion kohteeksi eilen 8,000 miehen ja naisen osallistuessa 25 soittokunnan johdolla työnpäivän paraatiin eilen paahtavan auringon alla Canadan kansallisessa näyttelyssä.

Joitakin pienempiä kommelluksia lukuunottamatta paraati onnistui hyvin. Vain yhdessä tapauksessa sattui sellaista, joka varmaankin saattoi asianomaiset vähän hämilleen. Kulkueesta oli poistettava eräs 1961-merkkinen auto jäähdytysaineen kiehumisen takia. Auto kantoi United Auotmobile Workers-union mainosta.

Pormestari Nathan Phillips, joka on joutunut järjestyneen työväestön ankara arvostelun kohteeksi sen takia, että hän oli mennyt Royal York-Hotellin lakkovahtilinjan läpi, sai kokea noin 20 uniojohtajan mielipideilmaisun kansallisen näyttelyn johtajien lounaalla, jossa oli noin 200 uniojohtajaa vieraana. Miehet nousivat seisomaan ja kävelivät ulos kun pormestari nousi puhumaan ja kiittämään vieraspuhuja George D. Rileya, joka toimii AFl-CIOn lainlaadinnillisena edustajana Washingtonissa.

Pormestaria ei liioin ollut pyydetty osallistumaan paraatiin.

Royal York hotellin lakkolaiset osallistuivat suurin joukoin paraatiin tehdäkseen julkisuustyötä neljä kuukautta kestäneestä lakostaan. Heillä oli suuri malli Royal York hotellista, jossa kirjoitus: "Suurin lakonrikkurien koti kansojenyhteisössä".

Väkijoukko puhkesi suosionosoituksiin kun tämä osa paraatista marssi läpi Dufferinin portin.

Miltei jokainen mies paraatissa kantoi taulua, jossa ilmaistiin kannatusta lakkolaisille. Lukuisissa muissa ilmaistiin Uudelle demokraattipuolueelle kannatusta.

Brittiläiset pois Kuwaitista tällä viikolla

Kairo. — Arabiliiton asevoimat siirvät Kuwaitin torstaina brittiläisten asejoukkojen, jotka ovat olleet mainitussa Persian lahden sheikkikunnassa viimeisen kaksi kuukautta, siirtyessä pois, ilmoitettiin täällä viikonvaihteessa.

Arabilaiset joukot on kerätty Yhdistyneen Arabitasavallan, Jordanian, Sudanin, Saudi Arabian ja Tunisian asejoukoista.

VIIME TIEDOT

Ottawa. — Canadassa kuoli työnpäivän viikonvaihteen aikana tapaturmaisesti 80 ihmistä, joista 56 maantieonnettomuuksissa.

Belgrad. — Linjoittautumattomien maiden konferenssissa täällä hyväksyttiin eilen illalla päätöslauselmaehdotus, jossa kehoitetaan Yhdysvaltain presidentti Kennedya ja Neuvostoliiton pääministeri Hrushhevia järjestämään pikaisesti rauhanneuvottelut.

Pariisi. — Ranskan poliisilaitoksen taholta on ilmoitettu uusista valtuuksista, joiden mukaan voidaan karkoittaa algerialaisia muhamettilaisia, jotka ovat viime aikoina suorittaneet useillaisia hyökkäyksiä poliiseja vastaan.

N-liitto räjäyttänyt kaksi ydinpommia

Washington. — Neuvostoliitto räjäytti eilen toisen ydinpommin. Ensimmäinen sarjassa räjäytettiin perjantaina.

Tästä viimeisimmästä räjäytyksestä nykyisessä sarjassa ilmoitettiin atomienergiakomission lausunnossa, jossa sanottiin, että räjähdys tapahtui ilmassa.

Yhdysvaltain taholta on kehoitettu Neuvostoliittoa pidättymään ilmassa toimitettavista räjäytyksistä viitaten niiden aiheuttamaan radioaktiivisuuteen.

Neuvostoliiton viimeisimmän ydinaseräjähdyksen voima oli verrattain vähäinen ja se suoritettiin samalla alueella kuin edellinen, Semipalatinskin alueella keski Aasiassa.

Atomienergiakomission antamassa lausunnossa ei selostettu paremmin kuinka suuri tämä viimeisin pommi oli, vaan tyydyttiin mainitsemaan, että sen voima oli mitattavissa kilotonneissa — tarkoittaen, että se ei ainakaan ollut megatonnisarjassa, joiden voima mitataan miljoonissa tonneissa.

Näiden pommien voima mitataan trotyylitonneja vastaavana.

Lausunnoissa ei liioin selostettu miten atomienergiakomissio oli saanut tietää räjähdyksestä.

Maailmassa nyt 3,000,000,000 ihmistä

United Nations. — YKn juuri ilmestyneessä viimeisimmässä 633 sivua käsittävässä vuosikirjassa sanotaan, että maailmassa on nykyään vähän yli 3 miljardia ihmistä.

Maailman väkiluvun arvioitiin olleen v. 1959 noin 2.9 miljardia. Vuotuinen väestölisäys on noin 50,000,000.

Noin puolet maapallon asukkaista asuu neljässä maassa, Kiinassa, Intiassa, Neuvostoliitossa ja Ydysvalloissa.

Maailman väestötiheys vaihtelee yhdestä ihmisestä nellömailia kohden Grönlannissa 39,000 ihmiseen nellömailia kohden Monacossa.

Ranskalaiset eivät halua sotia Länsi-Berliinin puolesta

Pariisi. — Kahdeksankymmentä prosenttia Ranskan kansasta on sitä mieltä, että länsimaiden ei pitäisi riskeerata sotaa Länsi-Berliinin vuoksi.

Ainoastaan 9 prosenttia ranskalaisista on sitä mieltä, että Länsi-Berliini on sodan vaaran arvoinen.

Nämä tiedot saatiin täällä perjantaina julkiastuista yleisen mielipiteen tutkimustilastoista, jonka suoritti Ranskan yleisen mielipiteen instituutti ja julkaisi sanomalehti France-Soir.

Kuusikymmentäkaksi prosenttia ranskalaisista on sitä mieltä, että Neuvostoliiton kanssa voidaan neuvotella Berliinin kysymyksestä. Ainoastaan 16 prosenttia ranskalaisista olettaa, ettei mitään neuvotteluja voida käydä Neuvostoliiton kanssa.

VAPAUS

(LIBERTY) — Independent Labor Organ of Finnish Canadians. Established Nov. 6, 1917. Authorized as second class mail by the Post Office Department, Ottawa. Published thrice weekly: Tuesdays, Thursdays and Saturdays by Vapaus Publishing Company Ltd., at 100-102 Elm St. W., Sudbury, Ont., Canada.

Telephones: Bus. Office OS. 4-4264; Editorial Office OS. 4-4265. Manager E. Suksi. Editor W. Eklund. Mailing address: Box 69, Sudbury, Ontario.

Advertising rates upon application. Translation free of charge.

TILAUSHINNAT:

Canadassa:	1 vk. 8.00	6 kk. 4.25
		3 kk. 2.50
Yhdysvalloissa:	1 vk. 9.00	6 kk. 4.80
Suomessa:	1 vk. 9.50	6 kk. 5.25

Neuvostoliiton vastaveto

Eräässä ehkä hyvääkin tarkoittavissa piireissä esitettiin viikon lopulla "ihmettelyä" siitä, miksi Neuvostoliitto ilmoitti olevansa pakoitettu aloittamaan ydinaseiden kokeilut uudelleen, vaikka Moskova varmaan tiesi etukäteen, että se teko tulee aiheuttamaan hämminkiä ja vastarintaakin rauhanliikkeen pasifistisella siivellä eri puolilla maailmaa.

— Meidän lehetmme on ollut, on nyt, ja tulee aina olemaan ydinasekokeiden lopettamisen ja kaikkien ydinaseiden hävittämisen kannalla.

Mutta ydinasekokeiden lopettamiskysymyskään ei ole mihinkään lasiputkeen kätkeytyvässä tyhjiössä, vaan erottamattomana osana siitä maailmasta, jossa me elämme. Tässä yhteydessä on huomioitava se tosiasia, että Neuvostoliitto lopetti yksipuolisesti ydinaseittensa kokeilut kolmisen vuotta sitten ja on asiallisesti puhuen tehnyt kaiken voitavansa sen hyväksi, että saataisiin toimeksi sopimus kaikkien kokeiden lopettamiseksi tiukan kansainvälisen kontrollin alaisuudessa.

Kolme vuotta on asiasta neuvoteltu — mutta mitään käytännöllistä ei ole saavutettu sillä Yhdysvallat on kieltäytynyt kaikenlaisten verukkeiden perusteella tällaisen sopimuksen allekirjoittamisesta. Ilmeistä onkin, että Neuvostoliitto on vetänyt sellaisen johtopäätöksen, jotta nykyistä rataa kulkien ei päästä minnekään tälläkään alalla. Paljon on tosin puhuttu Washingtonin "uusimmasta" Geneven ehdotuksesta, mutta asiantuntijat myöntävät, ettei siinäkään ollut asiallisesti mitään uutta. Tosiasia onkin, että samalla kun Neuvostoliiton puolelta on ylläpidetty ydinasekokeiden moratoriumia — on pidätytty näistä kokeista — länsimaissa on Ranskan taholta suoritettu useita kokeita ja NL epäilee, että Ranska on tehnyt näitä kokeitaan ainakin osaksi Yhdysvaltainkin hyväksi.

Sen lisäksi on muistettavaa, että Neuvostoliitto on ehdottanut rauhansopimuksen allekirjoittamista kummankin Saksan kanssa ja sanonut, että jos Yhdysvallat siitä kieltäytyy vieläkin, noin 16 vuoden kuluttua sotatoimien päättymisen jälkeen, silloin tulee Neuvostoliitto ystävineen allekirjoittamaan rauhansopimuksen Saksan demokraattisen tasavallan kanssa. Mutta tämä ehdotus rauhansopimuksen allekirjoittamiseksi oli muka niin "vaarallinen" paikka Washingtonille, että Yhdysvallat lisäsi heti suuresti varustelumenojaan, kutsui lisää miehiä aseisiin, lähetti aseistettuja sotajoukkoja Länsi-Berliiniin — sadan mailin päähän Länsi-Saksan rajasta Saksan demokraattisen tasavallan sydämeen ja aloitti maailmanlaajuisen vihamielisyyden lietsonnan Neuvostoliittoa ja Saksan demokraattista tasavaltaa vastaan.

Tätä taustaa vasten katsottuna — ja huomioonottaen sen, että sosialistiset maat yrittävät kaikin mahdollisin keinoin estää kolmannen maailmansodan syttymisen — Neuvostoliitolla ei totta totisesti ollut muuta mahdollisuutta kuin vastata koviin puheisiin kovilla puheilla ja koviin tekoihin kovilla teoilla. Vain ne, jotka ovat sitä mieltä, että Washingtonilla on muka oikeus komennella koko muuta maailmaa mielensä mukaan, ovat nyt näkevinään paholaisen tulevan hiilihankoineen Moskovasta.

Omasta puolestamme me toivomme, että tämän kylmän sodan kuumentamisen asemesta tunnustettaisiin vihdoin viimeinkin Washingtonissa, että kiistakysymyksistä on ryhdyttävä neuvottelemaan ja että ainoastaan neuvottelujen kautta voidaan uhkaava sodanvaara torjua.

Imperialismin "kaunis kukka"

Portugalin hallitus, jonka orjavoudit ovat piiskanneet, raadelleet ja tappaneet joukkomitassa alusmaittensa puolustuskyvyttömiä ihmisiä, antoi viime viikolla maailmalle juhlallisen julistuksen, jossa sanotaan, että Portugali ottaa merentakaisilla alueillaan täytäntöön "täydellisen poliittisen tasa-arvoisuuden kaikille ihmisille rotuun, uskontoon tai kulttuuriin katsomatta".

Mainita sopii, että esimerkiksi eräs hyvin tunnettu torontolainen päivälehti levitti mainitun uutistiedon päälle 5 palstan mittaisen otsikon, missä vakuutettiin "Portugali antaa poliittisen tasa-arvon merentakaisille maille".

Kun huomioidaan, että Portugalin fasistinen diktatuurikomento on evännyt "poliittisen tasa-arvon" Portugalinkin kansalta, niin tästä uutistiedosta saatiin todellista ihmettelyn aihetta. Asia mutkistuu vielä jos kysytään, mille "merentakaisille maille" Portugalin fasistihallitus nyt myöntää poliittisen tasa-arvon? Canadalle, vaiko Suomelle? Mikä "antaja" Portugalin hallitus on merentakaisissa maissa? Mikäli on kysymys "antamisesta" Portugalin hallitus ei voi tässä yhteydessä antaa mitään muuta kuin määräyksen sotajoukoilleen tulla pois alistetuista maista. Jos se ei tätä tee, silloin on kaikesta "antamishumpuukista" huolimatta tarkoitus jatkaa edelleen imperialistista sortoa ja riistoa alusmaissa.

Tämä tosiasia ilmeneekin Portugalin ulkoministeri Adriano Moreiran lausunnon niistä kohdista, minkälaista "tasa-arvoa" nyt Portugalin alusmaille tyrkytetään.

Selitettyään, että Portugalin tarkoituksena on kuljettaa siirtomaakansojensa kannettavaksi Angolaan, Portugalin Guineaan, Länsi-Afrikkaan ja Mozambiqueen Itä-Afrikassa entistä enemmän portugalilaisia orjavouteja, ulkoministeri Moreira selitti ulkokultaisen omahyväisesti, että ei ole oikeutettua se kun Portugalin kansalaiset ovat aikaisemmin olleet "kahdenlaisen lain" alaisina niin, että on muodostunut kahdenlaisia kansalaisia.

Mutta tämän kauniin lavastuksen jälkeen hän päästi "kissan pois pussista" eli totuuden sanoja suustaan selittämällä hallituksensa kantaa seuraavasti: "Pitäen kiinni siitä ohjeesta, että valtaa on käytettävä niiden, jotka ovat kaikkein kyvykkäimpiä siihen, laki tulee määrittelemään sen tilanteen, missä kansalaiset voivat sekaantua aktiivisesti poliittiseen elämään."

Ja edelleen hän sanoi: Afrikkalaisten nimet liitetään portugalilaisten kanssa yleiseen äänestysluetteloon EDELLYTTÄEN — ja tässä se mutta onkin — "että he täyttävät samanlaiset kelpoisuusehdot kuin portugalilaisetkin: Afrikkalaisten (Angolassa) täytyy osata lukea ja kirjoittaa ja heillä ei saa olla rikosluetteloa. Vain näillä ehdoilla he saavat "poliittisen tasa-arvon" portugalilaisten orjavoutien rinnalla äänestysluettelossa.

"Ehdot" näyttävät melko vaatimattomilta, mutta esimerkiksi Angolassa on vain aniharvoja neekereitä, jotka voivat nämä ehdot täyttää. Portugalin imperialismi on huolehtinut siitä, että angolalaiset eivät osaa kirjoittaa, eivätkä lukea ja että miltei kaikki angolalaisia on "rangaistu" joistakin tekaistuista "rikoksista".

Aniharvat afrikkalaiset voivat täyttää nämä ehdot ja tämä uusi säädös ei aiheuta suurtakaan hetikohtaista muutosta, myönsi Portugalin ulkoministeri Moreira itsekin, mutta hän yritti väittää, että joskus tulevaisuudessa ne tulisivat auttamaan.

Tulevatko? Angolasta saapuneet puolueettomat uutistiedot ovat kertoneet, että portugalilaiset siirtomaavoudit yrittävät tappaa "sukupuuttoon" kaikki luku- ja kirjoitustaitoiset angolalaiset!

Portugalin nyt "lupaama" poliittinen tasa-arvo on uusi merkki siitä, että vaikka siirtomaakomennon päivät ovat luetut, siirtomaavoudit yrittävät kaikin mahdollisin keinoin — jopa "poliittisen tasa-arvonkin" varjossa sitä hirveätä komen- jatkaa.

Hiiri ja hiirenloukku

KIRJ. PROF. GERHART EISLER

"Tiedätkö millaiselta minusta tuntuu?" kysyi Länsi-Berliinissä asuva tuttavani minulta.

Koska en periaatteessa halua sekaantua länsiberliiniläisten sielunelämään puistin hartioita.

"Kuten hiiri hiirenloukussa", sanoi hän. Tällainen vastaus oli epämieluista kuulla.

Hiirellä ei ole helppo elämä. Kuka haluaisi olla hiiri, erikoisesti loukussa oleva. Kun ihminen vertaa itseään hiirenloukussa olevaan hiireen, niin melkein tulevat kyyneleet silmiin.

Koska en ole epäinhimillinen yritin lohdutella Länsi-Berliinin tuttavaani ja saada hänet jättämään sellaiset ajatukset kuin hiiri hiirenloukussa.

"Mistä sinä sait sellaisen mielijohteen, että olet hiiri, joka on sellaisessa asemassa?" tiedustelin häneltä.

"Te demilitarisoitte vapaan kaupungin", vastasi hän.

"Minun? Meidän! Mitä se merkitsee sinulle?" kysyin.

"Sitä minä juuri tarkoitin", hän vastasi. "Ajattele mikä meitä silloin odottaa."

"Miksi, mikä silloin odottaa sinua?" tiedustelin.

"Menetän länsipuolen valuutan, menetän eläkkeen, oikeuteni."

"Mutta miksi sinä sitten menettäisit ne? Jos te itse hallitsette Länsi-Berliinissä ja vain teillä on oikeus päättää asioistanne, niin silloin ei mikään tule vaikuttamaan teidän valuuttaanne, eläkkeeseenne eikä mihinkään muuhunkaan. Mitään ei viedä teiltä."

"Oletteko varma, että näin tulee olemaan?" tiedusteli Länsi-Berliinin tuttavani ja katsoi kysyvästi minuun.

"Olen aivan varma siitä."

"Voinko luottaa sinuun?" kysyi Länsi-Berliinin tuttavani.

"Olen aivan varma siitä".

"Voitteko uskoa minua ja lisäksi kaikki liitetään sopimuksiin."

* * *

Tuttavani Länsi-Berliinista alkoi jälleen ilmaista murheitaan. "Jos haluan Länsi-Saksaan tai jonnekin muualle onko minulla siihen mahdollisuudet?"

"Demilitarisoidun vapaan kaupungin asukkaana sinä voit matkustaa minne haluat. Kuka sinut estäisi? Demilitarisoitu vapaa kaupunki ei rajoita länsiberliiniläisten matkustusoikeuksia."

"Mutta entä minun vapauteni?" kysyi Länsi-Berliinin tuttavani, josta tuntui olevan hiiri hiirenloukussa.

"Kuka haluaa rajoittaa teidän vapauttanne? Teidän vapautenne tullaan takaamaan kaikella tavalla ja vieläpä kansainvälisellä sopimuksella. Länsi-Berliinin vapaassa kaupungissa te voitte tehdä mitä haluatte, valita kenen haluatte, sanoa mitä haluatte, olla vaiti jos haluatte, tehdä työtä jos haluatte, tanssia millä tavalla tahdotte, rakastaa miten vain tahdotte, rukoilla jumalaa miten vain haluatte, kunnioittaa Karl Marxia millä tavalla parhaimmaksi näette. Toisin sanoen demilitarisoidussa vapaassa kaupungissa te voitte tehdä miten vain haluatte. Emme me eikä mikään ulkovalta halua eikä voi saattaa teitä minkäänlaisiin vaikeuksiin."

* * *

"Ettekö todellakaan aio nielaista meitä. Eikö demilitarisoitu kaupunki ole vain teidän sotilaallinen vippakeinonne?"

"Sulata pelkosi niin silloin vapaudut niistä. Demilitarisoitu kaupunki on teille hyvä. Voitte nukkua rauhallisesti. Ei sinun lapsesi tarvitse huolehtia siitä mitä tulemaan pitää Länsi-Berliinille ja kaikki sujuu parhaiten päin".

"Mutta on olemassa jotain, jota me emme saa tehdä, vai onko?" tiedusteli Länsi-Berliinin tuttavani ja minusta tuntui, että hän oli toivorikkaampi.

"Luonnollisesti, mutta ne eivät koske sinua. Oletteko salaisen palvelun vakooja?" kysyin häneltä.

"Jumalani, en" vastasi Länsi-Berliinin tuttavani.

"Oletteko USA:n RIAS:n radiopalveluksessa, jonka täytyy lopettaa toimintansa?"

"Kenenkä luulet minun olevan, tiedät minun työni. Teen kunnollista rehellistä 'työtä'", vastasi Länsi-Berliinin tuttavani.

"Oletteko tehneet salaisia suunnitelmia kuin pormestari Willy Brandt joka haluaa heikentää ja tuhota Itä-Saksan Demokraattisen Tasavallan sekä eräitä muita maita Länsi-Berliinistä päin?"

"Minulla on paljon tärkeämpiä murheita", vastasi länsiberliiniläinen. "Voitteko luottaa minuun tässä suhteessa?"

"Voitko vain elää kuin herr Straus, Baijerista kotoisin oleva villi mies, antaa suojaa Länsi-Berliinille?"

"Voit luottaa minuun ettei minulla ole ollut yhteistuntoa Herr Straussia kohtaan. En tarvitse häntä. Hänellä ei ole enempää asiaa Länsi-Berliiniin kuin minulla Baijeriin.

"Mitä sitten ystäväni, sinä pelkäät?"

Länsi-Berliinin tuttavani jätti minut. En tiedä tuliko hän lohdutetuksi vain tuntuuko hänestä edelleenkin olevansa kuin hiiri hiirenloukussa. Mahdollisesti luettuaan Länsi-Berliinin lehtiä tai kuultuaan pormestari Willy Brandtin puheita hän tulee jälleen alakuloiseksi tulevaisuuteen nähden. Kuka tietää?

Minusta tuntuu, että on inhimillinen velvollisuus, — ei vain minulle, vaan kaikille itäberliiniläisille auttaa länsiberliiniläisiä vapautumaan sellaisesta ajatuksesta, että he ovat ikäänkuin hiirenloukussa olevia hiiriä. Olen varma, että jokainen on kanssani samaa mieltä kun toivon länsiberliiniläisille seuraavaa: toivomme onnea länsiberliiniläisille onnellisessa vapaassa kaupungissa. Tämä on hyvä heille, hyvä meille ja kaikille kunnes Saksan yhteenliittymisen suuri päivä saapuu.

Oluttuvan pitäjä Iestyn Griffiths

Kirj. LESLIE MORRIS

Kolme eläköötä Iestyn Griffithsille, kauniissa Pembrokessa, Etelä-Walesissa, olevalle oluttuvan pitäjälle. "Raakojen saksalaisten anturain askeleet meidän kauniissa maassamme kauhistuttaa minua", sanoi mr. Griffiths.

Griffiths ei tarjoile Länsi-Saksan militaristien sotilaille, jotka ovat tehneet rauhanaikaisen maihinnousun suorittaakseen tankkiharjoituksia Britannian armeijan tykistökentällä Castlemartinissa, lähellä Pembrokea.

"Minulla ei ole mitään Saksan kansaa vastaan", sanoi tämä suorasukainen welshiläinen. "Jos tulevat oluttupaani, en pyytele heitä lähtemään pois. Heille sanotaan, että on heti lähdettävä."

* * *

Pohjois-Atlantin sopimusjärjestön nojalla Länsi-Saksan militaristien hallitukset ovat tuoneet sotaväkeä sekä merivoimiaan Britanniaan. Amerikan jalkaväkeä ja ilmavoimia on eri puolilla Pohjois-Englantia ja Itä-Angliassa, ja polaris kauko-ohjuksilla varustettuja sukellusveneitä on Holy Lochissa, lähellä Glasgowia ja niiden emäalus Proteus on myöskin siellä.

Britannian itsenäisyyttä on loukattu ja häpäisty. Siitä mitä Saksan pääesikunta ei voinut tehdä taistelussa Britanniasta, onnistui se tekemään sen rauhan aikana.

* * *

Nyt ei ole kauan siitä kun Britannian tankkirykmentti oli vieraanvaraisena isäntänä Länsi-Saksan panssarijoukolle Salisburyn kentällä, rykmentti asetettiin riviin ottaakseen vastaan vieraansa. Brittiläinen eversti piti tervetuliaispuheen liittolaisilleen — joista osa kuului Rommelin armeijaan Pohjois-Afrikassa 18 vuotta sitten. Lujittaakseen liittoa brittiläinen eversti lahjoitti Rommelin entisille sotilaille kuvia, jotka esittivät Pohjois-Afrikassa saadun natsien tankkien. Siinä oli vieläkin maalattu hakaristin kuva.

"Me olemme tehneet ystäviä", sanoi eversti. "Me olemme sidottu yhteen liittoon pyhän asian puolesta". Kuulosti John Diefenbakerilta.

* * *

Alkääme olko tekopyhiä tässä asiassa. NATO:n alaisena länsisaksalaisia lentäjiä harjoitetaan Canadassa ja Yhdysvaltain voimien käsissä on strategisesti tärkeitä paikkoja Canadassa. Länsi-Saksassa olevat Canadan voimat ovat natsikenraalien komennuksen alaisena. Me olemme juuri samassa asemassa kuin Britanniakin.

* * *

Siinä on jotain keinotekoiseen Berliinin kriisiin.

Länsivaltain päätarkoitus, sitten toisen maailmansodan, on tehdä Länsi-Saksan militaristeista voimakkaita niiden liittolaisina tarkoituksella lopuksi yrittää sitä mitä toisessa maailmansodassa ei onnistunut: Neuvostoliiton sotilaallinen tuhoaminen. NATO:n sotilasliittoa ei muuten ollut. Miksi aseistaa toisen maailmansodan viholliset? Miksi harjoittaa heidän joukkojaan omalla maaperällä. Miksi rahoittaa heidän teollisuuttaan? Miksi ottaa riskiä ja tulla työnnetyksi pois perinteellisiltä kaupan markkinoilta, kuten Britannialle on käynyt? Miksi sopia siitä, että suurin osa sen kenraaleista tulee olla samoja natseja, jotka värjäsivät verellä koko Euroopan 20 vuotta sitten.

Kaikki tämä rauhoituspolitiikka on tarkoitettu herättämään taantumuksellisen sotilasvallan. Adenauerin, Saksan trusteja ja sotilasklikkiä on rauhoitettu aivan samalla tavalla kuin Hitleria, Francoa ja Mussolinia. Askel askeleelta Länsi-Saksan armeija voimistutetaan sodan edelliseen tasoon; askel askeleelta sen laivastoa on rakennettu. Sotilaskaaderit ovat takaisin samoissa asemissa kuin ennenkin.

Kun Neuvostoliitto ja Saksan Demokraattinen Tasavalta (perustettu Saksan työväenluokan suurille perinteille) vaativat lopettamaan tämän, vaativat allekirjoittamaan rauhansopimuksen demilitarisoidun vaaravyöhykkeen, neutralisoimaan Länsi-Berliinin ja järjestämään siitä vapaakaupunki YK:n johdolla joka takaisi länsiberliiniläisille, että he saavat jatkaa millaista elämää he haluavat — tämä rauhansuunnitelma tuomitaan rikollisena paheena juuri niiden rikollisten taholta, jotka yrittävät parastaan saadakseen toistetuksi samanlainen Hitlerin fasismin rauhoittaminen kuin tapahtui 1930.

* * *

Nyt ei ole myncheniläisen gentlemannin vuosi. Tämä ei ole sateenvarjon vuosi. Tämä ei ole kauhea vuosi 1939. Nyt on kokonaan uusi maailma. Neuvostoliittoa ei ole nyt eristetty kuten oli silloin. Itä-Eurooppaa ei nyt hallitse turmeltuneet suurmaanomistajat ja militaristit, vaan kansa.

Ja, hyvät herrat, teillä on voittamaton propagandisti kotona: yrittäkää kuinka paljon tahdotte, niin te ette saa lännessä olevia ihmisiä uskomaan, että samat saksalaiset militaristit, joita vastaan he taistelivat kahdessa maailmansodassa olisivat nyt heille kalliita, hyvin kalliita ystäviä, joita pitäisi hemmotella ja että heidän venäläiset liittolaisensa 2 sodissa olisivat maailman lusifeeruksia, jotka pitäisi hävittää.

"Seiso lujana", mr. Kennedy. Kuka hyvänsä näinä päivinä taistelee lujasti militaristien oikeuksien puolesta tulee heitetyksi sivuun. Kuka hyvänsä puolustaa rauhaa ja ihmisen kunniaa, kuten Iesteyn Griffiths, welshilainen oluttuvan pitäjä teki äskettäin, tulee voittamaan.

Kuten Josef Stalin varoitti silloin kun te autoitte järjestämään Berliini-Tokio-Rooma-akselia, että teidän suunnitelmanne tulee päättymään fiascoon, niin nyt on hyvin realistista sanoa, että fiasco tulee ponnahtamaan teidän päihinne varmasti eikä miljoonien ihmisten kuolemaan kuin viime kerralla.

* * *

Historia toistaa itsensä, sanoi Marx, ensiksi murhenäytelmänä ja sitten farssina.

Schweitzerin kirje Ulbrichtille

Berliini. — Itä-Berliinin sanomalehdet julkaisivat viime perjantaina Nobel-palkinnonsaajan Albert Schweitzerin Itä-Saksan valtio- ja puolue-ohtajalle Walter Ulbrichtille lähettämän kirjeen.

Schweitzerin kirje on vastaus Ulbrichtin onnentoivotuskirjelmään, jonka tämä lähetti kun Schweitzer nimitettiin Itä-Berliinin yliopiston kunniatohtoriksi. Ulbricht selvitteli siinä Itä-Saksan politiikan suuntaviivoja sanoen Schweitzerin perusajatuksen "kunnioitus elämää kohtaan", johon sisältyy ajatus maailman jälleenrakentamisesta ilman sotia, ilman sosiaalista painostusta ja siirtomaitten riippuvaisuutta, herättävän "suuren ihailumme ja saavan täyden tukemme".

Vastauksessaan, joka käsittää kymmenen riviä, kiittää Schweitzer Ulbrichtia tämän yhtymisestä "siihen mitä olen sanonut rauhasta, ja siitä, että suhtaudutte myötätuntoisesti ajatukseeni elämän kunnioittamisesta".

TILATKAA VAPAUS!

LÄNSI ESTÄÄ KÄYNNIT ITÄ-BERLIINISSÄ

Berliini. — Länsi-Berliinin poliisi sulki viime lauantaina iltapäivällä länsivaltojen komendanttien määräyksen mukaisesti kaksi Länsi-Berliinissä ollutta Saksan demokraattisen tasavallan matkatoimiston sivukonttoria, joissa Länsi-Berliinin asukkaille myönnettiin demokraattiseen Berliiniin pääsyyn oikeuttavia lupia. Sulkeminen tapahtui siitä huolimatta, että matkatoimiston sivukonttorit sijaitsivat SDT:n valtion rautateille kuuluvan kaupunkiradan asemarakennuksissa, nimittäin Zoologischer Garten-(berliiniläisten lyhentämänä 'zoo') ja Westkrauz-asemilla.

Berliinin kysymyksessä vedotaan lännen taholla ehtimiseen neljän vallan sopimuksiin. Juuri näiden perusteella Länsi-Berliinin poliisilla sen enempää kuin miehitysviranomaisillakaan ei pitäisi olla mitään tekemistä kaupunkiradan asemilla, sillä sopimusten mukaisesti kaupunkiradan rata-alueet ja asemarakennukset ovat Saksan demokraattisen tasavallan aluetta.

Länsi-Berliinin ylipormestarin Brandtin, Adenauerin 'yleissaksalaisten" asiain ministerin Lemmerin ym. sotahysteerikkojen Länsi-Berliinissä pitämien puheiden rohkaisemat Länsi-Berliiniläiset huligaanit — ilmeisesti on kysymys pesunkestävän fasistisen kasvatuksen saaneista — saattoivat rauhassa Länsi-Berliinin poliisilta kiinnittää Zoo'n asemalla olleen demokraattisen Saksan matka, sivukonttorin oven yläpuolelle taulun "Pääsy keskitysleiriin 1 dmk, haluatko sinne?"

Länsi-berliiniläisiä, jotka aikoivat hankkia itselleen demokraattiseen Berliiniin oikeuttavan lupalapun, haukkui toimiston eteen kokoontunut joukkio fasisteilta opittuun tapaan.

Demokraattisen Berliinin ylipormestarin Ebertin pyynnön, että demokraattisen Saksan matkatoimisto olisi saanut avata Länsi-Berliinissä kaksi sivukonttoria kaupunkiradan asemia lukuunottamatta, Brandt hylkäsi viime torstaina muka "laittomana". Syynä oli pelko siitä, että todella laillinen demokraattisen Saksan matkatoimiston toiminta Länsi-Berliinissä voisi olla alkua Neuvostoliiton ja SDT:n hallitusten ehdottomalla Länsi-Berliinin vapaakaupunki asemalle.

Länsi-Berliinin poliitikot ja lehdistö ovat jatkuvasti väittäneet, että kaupunkiradan hallinnon esittämät syytökset Länsi-Berliinissä tapahtuneesta junanvaunujen rikkomisesta ja ratalaitteiden vahingoittamisesta olisivat perättömiä ja 'propagandatarkoituksessa" esitettyjä.

Lauantaina ilmoittaa Länsi-Berliiniläinen "Telegraf" kuitenkin että Länsi-Berliinin poliisi on pidättänyt viisi nuorukaista itse teosta — asettamasta ratakiskoille esteitä, jotka olisivat suistaneet junan kiskoilta. Kysymys on kahdesta perjantain vastaisena yönä sattuneesta tapauksesta, joista toisessa — "Telegrafin" mukaan — rautatieläisten onnistui 'viime hetkellä" pysähdyttää tavarajuna, ennen kuin se olisi ajanut kiskoille asetettuun esteeseen. Poliisi sai tekoon syyllistyneitä kiinni vain kolme. Toisaalla kaupunkiradalla samanlaiseen tekoon syyllisyneestä nuorukaisjoukosta pidätettiin kaksi.

"KAMERA ROIKKUI PÄÄNI YLLÄ IRRALLAAN"

Moskova. — Avaruuslentäjä Herman Titov esiintyi viime lauantaina Moskovan televisiossa. Hän vastasi lukuisiin neuvostokansalaisten lähettämiin kysymyksiin.

Titov kertoi, että äskettäin päättyneessä lääkärintutkimuksessa osoittautui hänen tilansa täysin normaaliksi. Avaruuslento ei ole aiheuttanut minkäänlaisia muutoksia elimistössä.

Titov sanoi olleensa alusta pitäen varma onnistuneesta lennosta. — Kun Vostok II alkoi irtautua maasta, huudahdin vaistomaisesti: "Antaa mennä, rakkaani!" kertoi hän.

— Kun avaruusalus oli asettunut radalleen, oli hyvin kiintoisaa katsella Maata tähystysikkunoista. Näkymät vaihtelivat erittäin nopeasti. Välillä näkyi pilviä, välillä maata ja metsää, mutta kaikki tämä kiiti nopeasti ohitse.

— Kun tuli painoton tila, minusta tuntui, että minut oli käännetty ylösalaisin. Kojeet ja mittarit ikäänkuin roikkuivat pääni yläpuolella.

— Maa vaikuttaa avaruudesta katsoen erittäin kauniilta. Ensimmäinen mikä jossain määrin hämmästyttää, on musta taivas ja erittäin kirkkaat tähdet. Horisontissa Maa on valkoinen ja ilma vaaleansinistä. Lentoni aikana näin 17 aamun koittoa, jotka olivat hyvin miellyttäviä näkymiä. Aamunkoitto alkaa siten, että ensin tulee näkyviin maapallon kapea sirppi, joka muistuttaa Kuuun sirppiä.

Titov mainitsi kestäneensä hyvin painottomuuden tilan ja kertoi, miten esineet noissa oloissa käyttäytyivät. — Minusta oli mukava pitää kynää oikealla puolella rinnan kohdalla ja vaikka kynä ei ollut missään kiinni, se pysyi paikallaan ilmassa. Kamera, jota käytin lentoni aikana, roikkui pääni yläpuolella vapaasti.

Titov sanoi, että toivottavasti hän saa piakkoin tutustua ottamiinsa filmeihin. Hän kertoi, että avaruusalus oli ohjaukseen nähden yhtä tottelevainen kuin suihkukone, sen saattoi kääntää mihin suuntaan tahansa.

Titov sanoi ottaneensa lennolle mukaan 25 itseään esittävää valokuvaa, joihin hän kirjoitti nimensä avaruudessa. Palattuaan Maahan hän jakoi ne avaruusaluksen pääsuunnittelijalle ja muille aluksen rakentajille.

Titov sanoi pitävänsä suuresti Pushkinin, Majakovskin ja Jeseninin runoista ja historiallisista romaaneista. Säveltäjistä hän pitää eniten Tshaikovskista ja Glinkasta.

SITÄ JA TÄTÄ

— Tahdonvoiman yhtenä mittaan voidaan pitää sitä, kun ystävällänne on mustasilmä, mutta te ette kysy miksi.

— Pikkuautot aiheuttavat ainakin sen, että perheen jäsenet tulevat lähemmäksi toisiaan.

SELVÄÄ PELIÄ

Isä tyttärensä kosijalle: "Nuori mies, jos minä annan teille tyttäreni ja hänen mukanaan suuret myötäjäiset, niin mitä teillä on annettava vastaan?

Kosija, hetken mietittyään vastasi: "Voin antaa teille kuitin."

Länsi painostaa Nehrua Berliinin asioissa

New Delhi. — Intian pääministeri Nehru kosketteli Berliinin tilannetta torstaina pitämässään puheessa ja lausui toivovansa, että kriisi voitettaisiin ja suurvaltojen johtajat pyrkisivät neuvotteluteitse ratkaisemaan sen.

Maailman johtajien tulisi istuutua neuvottelupöydän ääreen ja yrittää ratkaista ongelmat sen sijaan että annettaisiin nykyisen kriisin kehittyä suunnattomaksi selkkaukseksi, tähdensi Nehru. Hän puhui juhlassa, joka oli järjestetty Intiassa vierailevan Unkarin pääministerin Ferenc Mynnichin kunniaksi.

New Delhissä olevat länsimaalaiset diplomaatit työskentelevät tällä hetkellä kuumeisesti saadakseen pääministeri Nehrun vakuutetuksi kuinka tärkeätä on, että 'lännen oikeuksia Berliinissä kunnioitetaan" ilmoittaa asioista hyvin perillä olevalta taholta Intian pääkaupungista.

Nämä diplomaattiset toimenpiteet johtuvat ilmeisesti pääministeri Nehrun Intian parlamentille keskiviikkona pitämästä puheesta, jossa hän sanoi epäilevänsä oliko länsivalloilla laillista oikeutta Berliiniin. Nehru on aikaisemmin saanut sanoman Itä-Saksan pääministeri Walteri Ulbrichtilta.

Yhdysvaltojen suurlähettiläs Galbraith kävi perjantaina Nehrun luona. Ensimmäisenä keskusteluaiheena oli Berliini. Englannin ylikomissari sir Paul Gore-Borh tapaa Nehrun lauantaina keskustellakseen pääasiallisesti Berliinistä.

Länsi-Saksan suurlähetystön edustaja kävi torstaina Intian ulkoministeriössä selostaakseen Bonnin ohjeiden mukaan, mitä oikeuksia lännellä on Berliinissä.

PÄIVÄN PAKINA

Rommia kyllä -- muttei kiusantekoa

Vesi yksinään ei saa niin suuria aikaan, on meille kristityiksi sanotuille poikavekaroille joskus koulussa opetettu.

Eikä vesi näytä riittävän edes metsäpalojen sammutukseen, sillä siinä hommassa tulee sekä vilu että ikävä ellei sammutustyöhön osallistuneille sotilaille anneta päivittäistä rommiryyppyä.

Näin on ainakin selitetty uutistiedoissa joissa kerrotaan, että Newfoundlandin metsäpalojen sammutustyöhön osallistuneiden sotilaiden upseerit ovat esittäneet, jotta heidän miehilleen annettaisiin päivittäinen rommiryyppy, kuten varataan "toti" asetakissa oleville merimiehillekin.

Kuten on uutistiedoissa kerrottu, Newfoundlandin metsäpalojen sammutustöihin on osallistunut noin 1,200 sotilasta. Heidän upseerinsa ovat ilmeisesti jossakin määrin enemmän kiintyneitä miestensä hyvinvointiin kuin se laji heistä, joihin allekirjoittaneelle on ollut aikoinaan 'onni" tutustua, koska uutistiedoissa sanotaan:

"Upseerit sanovat, että miehet ovat kylmissään ja märkinä, ja että heillä ei olisi mitään sitä vastaan, vaikka saisivat päivittäin tuekseen samanlaisen rommiannoksen mikä annetaan laivastonkin miehille."

Me puolestamme olemme valmiit kannattamaan tätä ehdotusta jos siitä olisi apua suurten metsäpalojen sammuttamisessa. Kannatamme sitä sotapoikien muuten harmaan elämän iloksi sittenkin vaikka siinä rommin jaossa piilee vissejä vaaroja, esimerkiksi se, että sammutustyö tulee niin "hauskaksi" hommaksi, ettei paloja saada talveksikaan sammumaan.

Me kannatamme myös pääministeri Diefenbakerin nyt antamaa lausuntoa siitä, että Newfoundlandin maakuntahallitukselle ei lähetetä mitään "laskua" siitä kun sotilaita on käytetty sikäläisten metsäpalojen sammutustöihin.

Samalla kertaa meitä ihmetyttää Newfoundlandin pääministeri Joseph Smallwoodin antama lausunto, että liittohallitus lähetti Newfoundlandille viime vuonna laskun siitä kun asevoimien poikia käytetään siellä silloinkin raivonneiden metsäpalojen sammutustöihin?

Metsät ovat koko "kansakunnan" perintönä, sanoi pääministeri Smallwood selittäessään, että sitä sotilaiden palonsammutustyön palkkalaskua ei ole vielä maksettu liittohallitukselle.

Näyttää siis siltä, että yleensä kaikkea edistystä ja oikeamielisyyttä vastustava ja pelkäävä Smallwoodkin voi olla ainakin yhdessä asiassa oikeassa, nimittäin siinä, ettei sotilaiden palveluksista saa periä maksua liittohallitukselle, sillä sotilaatkaan eivät ole liittohallituksen "omaisuutta", vaan koko kansakuntaa palvelevia miehiä.

* * *

Mutta Windsorissa viime viikolla pidetyssä Ontarion kunnallisjärjestön (Ontario Municipal Associationin) kokouksessa hyväksyttiin yksi sellainen päätöslauselma, josta on pakko esittää "haiseva vastalause" kunnallisille.

Tämän päätöslauselman perusteella Ontarion kunnanhallinnot vaativat nyt itselleen "oikeutta" panna työttömyysavaustusta nauttivat henkilöt töihin — ei siinä mielessä, että he voisivat palkka tuloillaan huolehtia itsestään ja omaisistaan, vaan siksi, että avustusta nauttivien henkilöiden asema saataisiin mahdollisimman epämiellyttäväksi. Se muka voisi vähentää avustuksen anojia!

Kenelläkään ei ole mitään sitä vastaan, että "pannaan kaikki avustuksen varassa elävät terveet miehet ja naiset työhön." Tehtäköön kaikin mokomin niin!

Mutta työstä on maksettava säädyllinen palkka ja palkan yhteydessä varattava säännölliset työttömyysvakuutusmerkit ja muut etuisuudet, kuten loma-, vanhemmuus- ja muut edut.

Jos ei näin tehdä, silloin autetaan uudelleen Nälkä-Bennettin kokeilemaan "kiusantekoon", jonka ainoana tavoitteena oli todella se, että työttömien hädänalainen asema saataisiin vieläkin kurjemmaksi.

Nälkä-Bennettin aikana pantiin työttömyysavustusta anoneet henkilöt yhtenä päivänä kaivamaan kuopan maahan ja kärräämään käsipelissä kaivettu maa muutaman jaardin päähän. Toisena päivänä kärrättiin maa takaisin samaan kuoppaan jne.

Tällaista mielettömyyttä ei kukaan enää hyväksy. Mutta siihen tähtää Ontarion kunnallishallinnon nyt hyväksymä päätöslauselma. Sitä vastaan on siis esitettävä "haiseva vastalause" korostaen — että jos valtiovalta ei kykene, tai jos se ei tahdo järjestää luovaa tai rakentavaa työtä kaikille työtä haluaville, silloin sen velvollisuus on huolehtia säädyllisellä tavalla kaikista niistä, jotka vastoin omaa tahtoaan joutuvat olemaan joko lyhemmän tai pitemmän ajan työttömänä.

— Hämäkoura.

Kuisma heitti loistosarjan Karhulassa

Karhula. — Viime viikon torstaina täkäläisellä keskuskentällä pidetyissä yleisurheilukilpailuissa voitti Väinö Kuisma keihäänheiton mainiolla tuloksella 79.15. Hänen sarjansa oli kokonaisuudessaan seuraava: 73.72 — 75.92 — 77.10 — 77.35 — 79.15 — 75.75.

Nevalan paras heitto kantoi 76.72 ja Paanasen 71.11.

400 metrin aidat voitti J. Rintamäki ajalla 51,4. Ehoniemi oli toinen ajalla 52.2.

Hellen hyppäsi korkeutta 202 ja Salminen 195.

800 metrillä korjasi voiton P. Alander ajalla 1.50,9, Salonen käytti aikaa 1.51,3.

Sofian uinneissa tehtiin lukuisia hyviä tuloksia

Sofia. — Täällä viime viikolla suoritetuissa maailmankisoissa saavutettiin lukuisia hyviä tuloksia. 100 metrin selkäuinnissa merkittiin Japanin Fukushiman voittotaksi 1.05.3. Toiseksi sijoittuneen N-liiton Tarasson aika oli 1.05,8. Tshekki Kreck sijoittui kolmanneksi 0,1 huonommalla ajalla. Suomen Grenner jäi viidenneksi ajalla 1.06,7.

Naisten 100 metrin perhostelun voitti N-liiton Posdnjak ajalla 1.13,8. N-liiton Antonova oli toinen ajalla 1.16,0 ja Ruotsin Larsson oli kolmas samalla ajalla.

100 metrin vapaauinnin voitti Japanin Shimizu ajalla 57,6. Suomalaiset karsiintuivat semifinaalissa.

200 m rintauinnissa oli paras N-liiton Funikov. Aika 2.41,4.

Naisten 4-100 m viestin voitti Neuvostoliitto ajalla 5.04,3.

USAn maksutase keinulaudalla

USAn maksutase on kuin keinulaudalla, ilmenee kuluvan vuoden ensimmäisen ja toisen neljänneksen taseiden vertailusta. Ensimmäisellä neljänneksellä maksutaseen vajaus oli 288 miljoonaa dollaria, kun se toisella neljänneksellä osoitti 60 miljoonan dollarin ylijäämää. Tämä ylijäämä oli kuitenkin keinotekoinen, sillä eräät Länsi-Euroopan maat maksoivat eräitä maksuja ennakkoon huomattavia summia USAn valkean maksutilanteen helpottamiseksi. Ilman tätä USAn maksutase olisi osoittanut lähes 600 miljoonan dollarin arvosta vajausta toisella neljänneksellä.

Länsi-Saksa maksoi USAlle toisella neljänneksellä eräitä maksuja, joiden suorituaika olisi ollut normaalioloissa paljon myöhemmin, 590 miljoonan dollarin arvosta. Hollanti maksoi samanlaisia suorituksia 40 miljoonan ja Filippiinit 20 miljoonan dollarin arvosta. Yhteensä nämä ennakkosuoritukset USAn maksutaseen helpottamiseksi nousivat 650 miljoonaan dollariin. Tällä menettelyllä USA ei kuitenkaan pysty pitempään maksutaseittaan tasapainottamaan. Viime vuonna USAn maksutaseessa oli 3,8 miljardin dollarin vajaus. Kuluvan vuoden lopputuloksen maksutaseen arvioidaan oleva myös suuresti vajauksellinen.

Myös USAn kauppatase on osoittamassa taantumista, sillä taloudellisen aktiviteetin lauhtuminen Länsi-Euroopassa on supistanut manner-Euroopan tuontia USAsta, kun taas USAn tuonti Länsi-Euroopasta on kasvanut.

NYT SAATAVANA LIIKKEESTÄMME

"VALITUT PALAT"

Suosittu "READER'S DIGEST" suomenkielisenä

Asiamiehillämme on nyt tilaisuus ottaa tilauksia tälle kysytylle kuukausijulkaisulle

TILAUSHINNAT:
1 VK. .... $4.00 — 2 VK. $7.00
IRTONUMEROT .... 35c kpl.

Lähettäkää tilauksenne osoitteella:
VAPAUS PUBLISHING COMPANY LIMITED
P. O. BOX 69, SUDBURY, ONTARIO

RULLATIKETTEJA

Sopivia käyttää iltama-, juhla- ja tanssitilaisuuksien ovi- ja ravintolalippuina.

VARASTOSSAMME ON:
"ADMIT ONE",
10c, 20c, 50c, 75c, ja $1.00 lippuja
KUSSAKIN RULLASSA ON 2000 LIPPUA.
Hinta $1.25 rulla

MYÖSKIN ON SAATAVANA
KAKSOISRULLA
missä on "Admit One"-lipun lisäksi myös "KUPONKI", molemmat varustettu samalla numerolla.
Kaksoisrullan hinta $2.45 kpl.

Tilatkaa osoitteella:
VAPAUS PUBLISHING CO. LIMITED
BOX 69 SUDBURY, ONTARIO

"Avaruustyhjiön" tilalla onkin kosmista tomua ja jättiläispilviä

Sen jälkeen kun Juri Gagarin ja Herman Titov ovat avaruuslennoillaan osoittaneet, että ihminen tulee toimeen painottomassa tilassa, on yhä kaukaisemman avaruuden valloittamisedellytysten tutkiminen tullut päivän kysymykseksi. Suorittihan H. Titov jo vuorokauden lentäessään matkan, joka vastaa edestakaista matkaa Maasta Kuuhun — on siis tutkittava avaruutta ainakin 400.000 kilometrin etäisyyteen entistä tarkemmin. Seuraavassa eräitä viime vuosien mielenkiintoisimpia avaruustutkimustuloksia, jotka ovat muuttaneet täydelleen käsityksen ns. "tyhjästä avaruudesta".

Aikaisemmin oltiin yleisesti sitä mieltä, että plyaneettainvälinen avaruus on täydellinen tyhjiö. Maan ilmakehä on jo muutaman sadan kilometrin korkeudessa käytännöllisesti katsoen olematon. Nyt tiedetään, ettei ilmakehän rajalta vielä ala tyhjiö, vaan laaja kosmisen tomun alue, joka on täynnä mikrometeoreja, hajonneiden planttojen jätteitä.

Tämä vyöhyke ulottuu 160 kilometrin korkeudesta alkaen useisiin tuhansiin kilometriin. Kosmista tomua virtaa aurinkokunnan lävitse tähtienvälisestä avaruudesta, ja jouduttuaan Maan vetovoimakentän piiriin sitä asettuu Maata kiertäville elliptisille radalle.

Tämän tomuvyöhykkeen ulkopuolella, noin 20,000 kilometrin päässä Maan pinnasta on ohuempi, vetytyminen muodostama ns. "Maan korona", jossa kutakin kuutiosenttimetriä kohden on vain muutama vety-ydin. Sen enempää kuin tomuvyöhyke, ei tämä "geokorona" aiheuta vaaraa avaruusaluksille, joiden monikerroksiset seinämät pystyvät täysin torjumaan nopeasti liikkuvien mikrohiukkasten törmäykset.

Täydellinen tyhjiö ei ala edes tämän "koronankaan" ulkopuolella. Puolalainen tähtitieteilijä tri K. Kordilewski on kymmenvuotisten tutkimustensa aikana todennut planeettojen välisen "ainepilven", joka liikkuu Maan ympäri kuten Kuu. Sen kiertorata on noin 400.000 kilometrin päässä Maasta.

Tiheät kosmiset pilvet heijastavat Auringon valoa kuun tavoin. Tästä syystä suotuisana vuorokauden aikana niitä voi nähdä korkeilta vuorilta paljaallakin silmällä. Kordilewski on vakuuttunut siitä, että avaruudessa on "pilviä", jotka ovat mahdollisesti myös rauta- ja kivimöhkäleistä. Näiden tutkiminen ja selvittäminen on avaruustieteen ensisijainen tehtävä.

Eräät tiedemiehet ovat sitä mieltä, että avaruudessa ei voi olla tyhjiötä, koska jopa kuviteltua tyhjyyttä voidaan tutkia ja mitata. Avaruudessa täytyy olla jotakin äärettömän pienistä hiukkasista koostuvaa ainetta, väittää unkarilainen tiedemies E. Madgyary. Hän nimittää niitä potentoneiksi. Potentonien energiavaraus on valtava ja ne läpäisevät avaruuden joka suuntaan.

Jos tämä hypoteesi saisi vahvistuksensa, voitaisiin lukuisia fysikaalisia ilmiöitä ja havaintoja selittää täydellisemmin. Tällöin saattaisi selvitä mm. vetovoiman luonne. Kuvitelkaamme, että avaruudessa on vain yksi eristetty taivaankappale. Silloin se ilmeisesti pysyy paikoillaan, koska potentonit iskeytyvät siihen joka suunnalta samalla voimalla. Mutta jos lähettyvillä sattuu olemaan toinen planeetta, niin noiden kappaleiden toisilleen vastakkaisiin sivuihin potentonit vaikuttavat heikommin. Näin ollen potentonien paineen vaikutuksesta kappaleet lähestyvät toisiaan. Täten syntyy kappaleiden keskeinen vetovoima.

MAGNEETTISET VIRRAT

Myrskyävä Aurinko luo voimakkaita magneettisia kenttiä, jotka levläävät koko aurinkokunnan lävitse. Auringon magneettiset energiavirrat etenevät avaruuteen spiraalimuotoisina Auringon pyörimisliikkeen vaikutuksesta. Kun auringossa tapahtuu purkaus, avaruuteen sinkoutuu uusia ainemassoja ja hiukkasia, jotka ovat hengenvaarallisia kaikelle elävälle. Ne ovat paljaita atmytimiä ja elektroneja. Niiden sekoitusta sanotaan plasmaksi. Toisinaan magneettiset virrat tavallaan "tulvivat", täyttyvät plasmalla yli äyräittensä.

Jos avaruuslentäjällä on mukanaan makneettisten kenttien kartta, hän voi välttyä joutumasta magneettisten virtojen vaarallisimmille alueille, joilla on eniten plasmaa. Silloin Auringon odottamattomat purkaukset, joista sinkoutuu kaiken läpäiseviä hiukkasia, eivät ole vaaraksi avaruusaluksen matkustajille. Nähtävästi tulevaisuuden avaruuslentäjät tarvitsevat tuollaisen kartan lisäksi myös magneettikompassin, mutta tätä ikivanhaa perämiehen välinettä ei tarvita aluksen ohjaukseen, vaan magneettisten virtojen toteamiseen avaruudessa.

Maan ja Auringon vetovoimakentät kokoavat ja tiivistävät sähköllä ladattuja hiukkasia. Siellä, missä energiavirrat lähenevät toisiaan, muodostuu jättiläisvyöhykkeitä, joissa plasma on melko tiheää.

Kaksi tällaista vyöhykettä ympäröi meidän planeettamme. Lähin niistä on noin 3.500 kilometrin päästä Maan pinnalta, toinen yli 15.000 km:n päässä. Onneksi nämä vyöhykkeet eivät täysin sulje planeettamme sisäänsä. Napojen kohdalla on suuria aukkoja, jotka ovat vapaat makneettisista hiukkasista. Noiden aukkojen kautta voidaan päästä ulos planeettainväliseen avaruuteen ja palata takaisin.

SALAPERÄINEN METEORIITTI

Onko elämä mahdollinen avaruudessa? Tiedemiehet odottavat vastausta kysymykseen elämän muodoista toisilla planeetoilla ja myös kosmisessa avaruudessa. Tämä on eräs kaikkein mielenkiintoisempia ongelmia. Tiedemiehet ovat jo löytäneet merkkejä orgaanisesta elämästä Maahan pudonneista meteoriiteista.

Tutkiessaan Maahan pudonnutta meteoriittia mikrobiologi Fredrick Sysler asetti sen sirpaleen ravintonesteeseen. Pienen ajan kuluttua taivaankiven huokosiin alkoi syntyä bakteereita, jotka olivat aivan erilaisia, kuin Maassa tunnetut. Mistä ne ilmestyivät? Avaruudestako? Jos tullaan todistamaan, että tämä kehittyvä orgaaninen aine on todella tullut Maahan meteoriitin mukana, niin silloin tiede saa uuden todisteen siitä, että elämä on voinut siirtyä planeetalta toiselle maailmankaikkeudessa. Tiede on vakuuttunut siitä, että elämää on kaikkialla, missä on vain edellytykset sen synnylle ja olemassaololle. Tällöin ei ole välttämätöntä, että sen muodot ovat samanlaisia kuin Maassa. Maapallon organismien elämä perustuu etupäässä hiileen ja yhdynnäisin sekä sen yhteytymiseen hapen kanssa. Toisenlaisissa olosuhteissa hiilen voi korvata jokin toinen aine, esim. pii. Elävien olioiden kehitys, joka kytkeytyy aineen kehitykseen, ei koskaan pysähdy. Tulevaisuuden tutkijat epäilemättä löytävät maailmankaikkeudessa vielä tuntemattomia elämänmuotoja.

* * *

Tiet kohti planeettoja sisältävät paljon salaperäistä ja tuntematonta. Ennenkuin ihminen lähtee rohkealle hetkelle, hän tutkii perusteellisesti planeettojen väliset reitit tarkkojen automaattilaitteiden avulla, luotaa avaruutta kaikkia sähkömagneetisilla säteillä ja kuuntelee radiolaitteillaan tähtien energiapurkausten "radiomerkkejä".

Miehittämättömät automaattiset avaruusalukset tutkivat planeettojen välisen tilan sekä määrittelevät Auringon energiavirtojen voimakkuuden. Nämä tärkeät tiedot antavat mahdollisuuden rakentaa entistä parempia avaruusaluksia kuin Vostok 2. Ne tulevat varmasti turvaamaan avaruuslentäjien työkyvyn ja elämän avaruuslentojen aikana.

On vaikea sanoa, milloin tämä päivä koittaa. Mutta huomispäivän Kuun tai Marsin matkailija ilmeisesti jo elää keskuudessamme ja ajatuksissaan hän on jo kaukana suurilla valtateillä, jotka johtavat maailmankaikkeuteen. — APN

Väläyksiä Mine Mill-union haalin hallussapitokiistasta toissa viikonvaihteessa Sudburyssa. Kahdessa ylimmäisessä kuvassa viralta poistetun paikallisunion 598n johdon kiihoittamia miehiä käytämässä väkivaltaa päämääränsä saavuttamiseksi — kuitenkin onnistumatta pääsemään haalin sisälle. Kolmannessa kuvassa Sudburyn sheriffi lukemassa mellakkalakia, jolla lopulta hajoitettiin mellakoiva joukko haalin edustalta ja alakuvassa paikallisunion holhoojaksi nimitetty William Kennedy ja union kansallinen presidentti Ken Smith poistumasta haalista.

Poraamalla 15 kmn syvyyteen

Moskova. — Neuvostoliittolaiset asiantuntijat ovat merkinneet paikat viittä 10—15 km:n syvyistä poranreikää varten.

Porausreiät on valittu siten, että niiden avulla voidaan saada kuva maan kuoressa olevista kivilajeista.

Porauksia tullaan suorittamaan maan 12—14 syvyyteen lähellä Kaspianmerta, 15 km:n syvyisiä porauksia suoritetaan Karjalassa, Uralilla Azerbaidzhanissa ja Kurillien saarilla.

Asiantuntijoiden lausunnon mukaa on uutta tekniikkaa käyttäen täysin mahdollista rakentaa kaivoksia jopa 30 km:n syvyyteen.

26 rikosta joka tunti Tokiossa

Tokio. — Tuntia kohden Tokiossa suoritetaan 26 rikosta. Tämän vuoden tammikuun ja heinäkuun välisenä aikana on Japanin pääkaupungissa rekisteröity noin 140.000 eriasteista rikosta. Rikosten määrä on vuodessa lisääntynyt 10 prosentilla.

Ylläolevat numerotiedot ovat Tokion poliisilaitoksen julkaisemasta rikostilastosta.

Brandt hermostui NLn nootin vuoksi

Berliini. — Länsi-Berliinin hermostunut ylipormestari Brandt vetosi pitämässään radiopuheessa länsiberliiniläisiin, etteivät he jättäisi kaupunkia Neuvostoliiton äskettäin länsivalloille jättämän ja Berliinin ilmakäytävien väärinkäyttöä koskevan nootin johdosta. Ilmeisesti Brandt tällä vetoomuksellaan haluaa saada paniikkia aikaan länsiberliiniläisten keskuudessa ja lietsoa Neuvostoliiton vastaista mielialaa. Hän on kyllä varoittavinaan paniikista, mutta rivien välistä kuulsi aivan päinvastaista.

Edelleen Brandt ilmoitti, ettei Länsi-Berliinin senaatti suostu demokraattisiin Saksan matkatoimiston sivukonttoreiden avaamiseen Länsi-Berliinissä. Perusteeksi hän mainitsi, että demokraattiseen Berliinin pääsyyn oikeuttavien lupien myöntäminen Yänsi-Berliinissä on "laitonta". Brandtin mukaan se, että "Länsi-Berlinissä olisi niin sanotun Saksan Demokraattisen Tasavallan virastoja, olisi osa Hrushtshevin vapaata kaupunkia".

Länsi-Berliinin senaattori Lipschitz antoi tänään määräyksen, jolla Saksan sosialistisen yhtenäisyyspuolueen Länsi-Berliinissä olevat toimistot suljetaan. Sosialidemokraattinen puolue taas ilmoitti että se lakkauttaa Itä-Berliinssä olevat kahdeksan aluejärjestöään. Puolue ilmoitti, että näihin järjestöihin kuuluneet noin 6,000 jäsentä on vapautettu "kaikista puoluevelvollisuuksistaan".

Syyksi mainittiin se, että työläismiliisi on sulkenut neljä sos.-dem. puolueen Itä-Berliinissä olleista kahdeksasta toimistosta. Sitä ei mainittu, että näiden neljän toimiston sulkeminen tapahtui vasta sen jälkeen, kun Länsi-Berliinissä oli kaikkiin sosialistisen yhtenäisyyspuolueen toimistoihin murtauduttu ja hävitetty niiden irtaimisto.

Vastavuoroisuusperiaatteen pohjalla on sosialidemokraattinen puolue saanut toimia koko sodan jälkeisen ajan Itä-Berliinissä ja sosialistinen yhtenäisyyspuolue — joskin keskeytyksin Länsi-Berliinissä.

Englantilaiset eivät taistele Länsi-Berliinistä

Moskova. — Englantilaiset eivät tule taistelemaan Berliinin puolesta, sillä kiistakysymykset voidaan ja ne täytyy ratkaista rauhanomaista tietä, lausui Izvestijan edustajalle Moskovassa vieraileva Englannin alahuoneen jäsen Leslie Plummer. — Englantilaisten mielestä on jo korkea aika tunnustaa Saksan demokraattinen tasavalta, toteuttaa Saksan demilitarisointi, solmia rauhansopimus Saksan liittotasavallan ja Saksan demokraattisen tasavallan kanssa sekä poistaa miehitysjoukot Saksasta.

Myös Kiinan kansantasavallalle on myönnettävä sille laillisesti kuuluva paikka YKn turvallisuusneuvostossa ja toteutettava YKn hallinnollisten elinten uudelleenjärjestely, lausui haastateltava.

— Suomen kansakoulun "isä" Uno Cygnaeus toimi Sitkan saarella Luoteis-Amerikassa, kansakoulunopettajana 1839—45.

TILATKAA VAPAUS!

KAATOSADE AIHEUTTI TUHOA ETELÄPÄÄSSÄ

South Porcupine. — Terve mieheen lehtemme lukijat pitkästä aikaa. Ei ole ollut aikaa kertoa näistä Eteläpään kuulumisista sen jälkeen kuin kävin niillä suurilla juhlilla, vaikka onhan juhlista tosin ollut selostuksia kaikilta puolin, että eipä siihen asiaan ole paljon parantamisen varaa. Mutta jos tässä syksyn pimeiden iltojen varjossa sattuisi jotakin mieleen, niin osaltamme noin kuin ulkomuistista.

Muuten nämä maailman kirjat näyttävät olevan vielä pahemmin sekaisin, kuin oli sillä entisellä Karstulan emännällä, jonka poika meni naimisiin "maailman naisen" kanssa. Ja se sekavuus on koskenut enempi näitä kulta-alueen asukkaita. Viime päivinä on kansa täällä saanut opetella uimaan, koska vettä on satanut niin runsaasti, että kaikkialla on tulvia ja hauet ja ahvenet tulevat uimaan ihmisten nukkumapetien alle.

Niin, tosin täällä oli vakavaa laatua oleva kaatosade, joka meinasi hukuttaa koko asujamiston. Viime viikon perjantaita vasten yöllä raivosi ankara ukkosilma, jonka yhteydessä nousi mustat pilvet, joista tuli vettä niin runsaasti, että sitä ei ole tämän perukan olemassa olon aikana enemmin tapahtunut. Tässäkin Eteläpäässä alavat paikat vielä viime lauantaina muistuttivat suurempia tulvakeväitä. Ja ihmiset ovat joutuneet niiltä siirtymään väliaikaisesti ylemmille maille. Mutta liian suuri vedentulo teki haittaa myöskin ylemmillä paikoilla oleville asutuksille, koska vesiviemärit ja likaputket täyttyivät niin nopeasti, että eivät ehtineet laskea pois kaikkea vettä. Ihmisten kellarit täyttyivät hyvin lyhyen ajan sisällä. Näin ollen kellariasunnoissa nukkujat joutuivat veden valtaan ja kuten jokainen käsittää vahingot ovat suuret. Tapahtuman yhteydessä kerrotaan Timminsissä hukkuneen 5 henkilöä. Tässä Eteläpäässä ei ole tosin tapahtunut ihmishenkien menetyksiä. Parin viimeisen päivän aikana ei ole päässyt junatkaan kulkemaan kuin Porcupinen asemalle saakka, jota paikkaa "kultakaupungiksi" täällä nimitetään. Täältä on liikenne tehty maanteitse "kiskojen päähän" Timminsiin.

Kuten jokainen lehden lukija on huomannut, on lehdillämme taaskin vuotuinen avustuskampanja menossa. Toisin että jokainen lehtiemme lukija ja ystävä tekisi pienen lahjoituksensa, että elämänmeno tältä puolen jatkuisi tavalliseen tapaansa. Mutta sitä minä en oikein käsitä, kun odotetaan että "joku haastaisi". Eikö tämä ole jotenkin kummallista? Jos kerran meinataan lehtiämme pitää toimintakunnossa niin on tehävät lahjoitus ilman haastamistakin ja samalla tehtävä se nopeasti, että päästäisiin tarkoitettuun päämäärään. Muuten ei kaiketi saada lehtiä sellaisina kuin ne nyt ovat. Ja ketään ei taloudellisesti pieni lahjoitus loukkaa. Olen tässä vuosien varrella tehnyt havannoita. Ne jotka eivät ole mitään lahjoittaneet, ovat kuolleet yhtä köyhänä kuin nekin jotka ovat tehneet melko runsaita lahjoituksia joten asiaan kiinni ilman toisten vetämistä.

Ensi lauantaina menemme sitten sinne urheilukentän haalille. Sinne ovat pojat järjestäneet hauskat tanssit. Pojat ovat tehneet urheilureissuja ja varat on kuulemma kuluneet. Antakaamme tälle hommalle myöskin kannatus. Ja samalla viettäkäämme hauska ilta tanssin pyörteissä. Pelit kuulema alkavat soimaan kello 9. — E. H.

PETER A. VESA
B. A. LL. B.
Barrister, Solicitor, Notary
SUOMALAINEN LAKIMIES
PUH. HO. 3-3392
1028 Danforth Ave., Toronto

S.C.A. Urheiluliiton virkailijoiden osoitteet:

Puheenjohtaja: Jack Karvonen
16 Chamberlain Ave.
Puhelin RU. 2-4227
Toronto Ontario

Sihteeri: Paavo Vaurio
49 Hiawatha Rd., Toronto 8, Ont.
Puhelin HO. 6-8815

Rahastonhoitaja: Allan Ilbury
488 Brock Ave. Toronto, Ont.
Puhelin LE. 5-1054

LIITON NAISJAOSTO
Elsie Jokinen
21 Granlea Road, Willowdale, Ont.
Puhelin BA. 1-1489

LIITON HIIHTOJAOSTO
Puheenjohtaja: Unto Penttinen
38 St. Lawrence St., Sudbury, Ont.

SUOMEN
viikko- ja kuukausijulkaisuja
SAATAVANA KIRJAKAUPASTAMME!

"Uusi Nainen"
Hinta 45c, postitse lähetettynä 50c

"APU"
Numerot 15—22—23—24—25—26
30—31
Irtonumeron UUSI HINTA 30c
Postitse lähetettynä 35c

"Valitut palat"
Seuraava on elokuun numero
Irtonumeron hinta 35c
Postitse 40c

Neuvostoliitto
Kerran kuussa ilmestyvä kuvalehti
HINTA 25c — Postitse 35c

"Viikonloppu"
Saatavana numerot 2—3—5—6—7
8—9—10—14—15—16—17—18—19
20—21—22—23—25—26—28
29—30—31
Irtonumeron HINTA 25c.
Postitse lähetettynä 30c.

Vauhdikasta ja jännittävää piristystä antaa jännityslukemisto
"Seikkailukertomuksia"
lukijoilleen joka viikko.
Saatavana numerot 1—2—4
6—7—8—9—10—11—12—13—14
15—16—17—18—19—20—21—22
23—24—25—26—27—28—29
30—31
Irtonumeron HINTA 25c.
Postitse lähetettynä 30c.

"SEURA"
Koko perheen lehti
Numerot 18—19—20—22—24
27—29—30—31—32
Irtonumeron HINTA 35c
Postitse lähetettynä 40c

"Kotiliesi"
Numerot 8—9—10—11—12—14
Irtonumeron HINTA 35c
Postitse lähetettynä 40c

"EEVA"
Nykyaikaisen naisen lehti
Heinäkuun numero
Irtonumeron HINTA 50c. Postin kautta lähetettynä 55c.

"Kuvaposti"
No. 21—26—27—28—29—30—31
Irtonumeron HINTA 35c.
Postitse lähetettynä 40c.

"Suomen Kuvalehti"
Numerot 20—21—23—25—26
27—28—29—30—31
Irtonumeron HINTA 35c.
Postitse lähetettynä 40c.

Seuratkaa ilmoitustamme, sillä joka viikko saapuu uusia irtonumeroita yllämainituista viikkojulkaisuista. Lähettäkää irtonumerotilauksenne osoitteella:
Vapaus Publishing Company Limited
P.O. Box 69
100 Elm St. West, Sudbury
Ontario

KANSALLINEN ALGERIA SAI UUDEN HALLITUKSEN

Tunis. — Ferhat Abbasin paikalle Algerian väliaikaishallituksen (GPRA:n) pääministeriksi on nimitetty Ben Youssef Ben Khedda.

GPRA ilmoitti uuden hallituksen muodostetun. Ministeriluettelosta puuttui kokonaan Abbasin nimi.

Samoin puuttuivat entisen sosiaali ja kulttuuriministerin Abdel Hamid Mehrin ja valtiovarainministeri Ahmed Francisin nimet. Uudeksi ulkoministeriksi on nimitetty Saad Dahlab.

Algerian väliaikahallituksen tiedoitusministeriö ilmoitti tiedonannossaan hallitusmuutoksista. Siinä sanotaan, että Algerian kapinaliikkeen kansallinen neuvosto oli tehnyt päätöksen hallituksen uudelleen muodostamisesta.

Tunis. — Algerian uuden hallituksen johtaja Ben Khedda on 37-vuotias. Hän oli johtava jäsen "demokraattisten oikeuksien voitosta" taistelevassa liikkeessä (MTLD:ssa) Algeriassa ennen kapinan puhkeamista marraskuun 1 pnä. 1954.

Ranskan viranomaiset pidättivät hänet heti kapinan alettua ja pitivät häntä vankeudessa vuoden 1955 huhtikuuhun saakka. Sen jälkeen hän ryhtyi maanalaiseen toimintaan omistautuen perustamaan Algerian järjestöjä, jotka nyt tunnetaan nimellä Willayas. Elokuussa 1956 hän tuli Algerian kapinaliikkeen korkeimman elimen kansallisen neuvoston jäseneksi. Myöhemmin hänet nimitettiin kapinatoimenpiteistä vastuussa olevan yhteisvaliokunnan jäseneksi. Maaliskuussa 1957 lähti Ben Khedda Algeriasta liittyäkseen ulkomailla oleviin muihin kapinallisiin — hän on edustanut FLN:ää (kapinallista vapausrintamaa) useaan eri otteeseen ulkomailla.

Uusi ulkoministeri Saad Dahlab on myös Algerian kapinaliikkeen johtohenkilöitä. Hän on ollut kansallisen neuvoston jäsen vuodesta 1956 lähtien. Hän oli aikaisemmin Belkacem Krimin lähimpiä miehiä.

Saigonissa virtaa veri

Saigon. — Etelä-Vietnamin armeija ilmoitti sunnuntaina, että pataljoona kommunistisia kapinallisia oli piiritetty ja voitettu 40 km Saigonista länteen sijaitsevassa metsässä.

67 kapinallista surmattiin, heidän joukossaan komppanian päällikkö. Kolme otettiin vangiksi. Turvallisuusjoukkojen kärsimät tappiot supistuivat yhteen kuolleeseen ja kolmeen loukkaantuneeseen. Taistelut käytiin lauantaina. Saigonissa kuultiin tykistön ja kranaatinheittimien aiheuttamat laukaukset.

— Erään ranskalaisen on onnistunut kasvattaa harvinaisen kookas retiisi, jonka ympärysmitta on 80 senttiä ja paino 5 kg.

SUDBURY JA YMPÄRISTÖ

MUISTILISTA

Sävel-kuorolaisia kehoitetaan saapumaan Finnish-haalille ensi keskiviikkona kello 3 ip. Kalervo Ketolan hautaustilaisuuteen.

CSJ:n Sudburyn osaston eri komiteoiden sekä naistenkerhon edustajain yhteinen kokous pidetään Finnish-haalilla torstaina, tk. 7 pnä kello 7.30 illalla.

Sävel-kuorolaisia pyydetään saapumaan Finnish-haalille

Kaikkia niitä Sävel-kuoron jäseniä, joilla vain on mahdollisuus, kehoitetaan saapumaan Finnish-haalille keskiviikkona kello 3 ip. osallistumaan Kalervo Ketolan hautajaisiin.

Toivottavasti mahdollisimman monta kuorolaista pääsee tähän Kalervolle järjestettyyn jäähyväistilaisuuteen.

Karhuja runsaasti Azildan ympäristöllä

Azilda. — Rayside Townshipissa, erikoisestikin Azildan kylässä, on nähty paljon karhuja viimeaikoina. Viime lauantaina nähtiin ainakin kuusi karhua eri paikoissa.

Poliisikostaapeli J. A. Page ampui yhden roskien kaatopaikalla.

LUOKITELLUT ILMOITUKSET

Halutaan asiamiehiä

MIEHIÄ TAI NAISIA MYYMÄÄN T.V. värikuvavarjostimia (T.V. Color Screens) kautta Ontarion maakunnan. Erinomainen tilaisuus ansaita hyvä tulo. Hakemukset voi lähettää suomen- tai englanninkielellä osoitteella: Excellent Buys Inc., P. O. Box 763, Sudbury, Ont.

HALUTAAN VUOKRATA

4 ALAKERRAN HUONETTA lähellä maantie 17 Soohon päin Sudburysta. Lähemmin: OX 2-3433.

LÄÄKÄRI JA KIRURGI
DR. L. HOOEY
Puh. OS. 3-3695 Kotiin OS. 5-6729
Medical Arts rakennuksessa
260 Cedar St., Sudbury

MAANMITTARI
Murray R. Maher, O.L.S.
Ontarion maanmittari
PUH. OS. 4-6348 HUONE 124
164 ELM ST. E. SUDBURY, ONT.

Pat's Barber Shop
HUOLELLINEN TYÖ
7 CEDAR ST., SUDBURY
Viinakaupan vieressä

Sudbury Footwear
Ensiluokkainen kenkien korjaamo
Suutari KAHILA on nyt palveluksessamme
BILL GRODECK, omist.
21 Larch King Edward rakenn.

WHITEFISH SHELL SERVICE
Shell-tuotteiden autopalveluasema
Alfons Wetzl ja Frank Hlaxa
Hinaus- ja maantiepalvelu
Ammattimekaanikko yleisille korjauksille
KAHVIA JA RUOKAA
Maantie 17 varrella Whitefishissa

TILATKAA VAPAUS!

Kaksi henkilöä sai surmansa kahdessa autokolarissa

Viime perjantaina sai surmansa kaksi henkilöä kahdessa eri auto-onnettomuudessa.

Mrs. Alexander Harvey sai surmansa autojen yhteentörmäyksessä vähän länteen Incon rautasulattimolta. Poliisin antaman tiedon mukaan surmansa saaneen tytär ajoi autoa, joka suistui väärälle puolelle tietä ja törmäsi yhteen Paul Franklin auton kanssa. Molemmat ajurit loukkaantuivat onnettomuudessa ja mrs. Harvey sai paikalla surmansa.

Markstayssa sai surmansa Legault kun hänen autonsa törmäsi trokiin. Maakuntapoliisi tiedoittaa, että trokinajurin kertomuksen mukaan Legaultin auto oli tullut ensiksi omaa puolta tietä, mutta noin 20 jalan etäisyydestä auto kääntyi hänen eteensä eikä hän voinut mitenkään välttää yhteentörmäystä. Legault sai surmansa heti onnettomuuspaikalla.

Piketit poistettiin Falconbridgen kaivokselta

Sheet Metal Workers International Associationin osasto 504 tiedoittaa viime viikon lopulla, että se on poistanut piketit Falconbridge Nickel Minelta ja Incon North Mineltä.

Pikettilinjat näiden kaivoksien rakennustyömailla olivat vain päivän.

Osaston presidentti Pat McLaughlin sanoi, että lakkolaisia on Sudburyssa vielä noin 30 ja muut on lähetetty kaupungin ulkopuolella oleville työmaille. Lakko alkoi kaksi viikkoa sitten kun yhtiöt kieltäytyivät suostumasta 50 sentin tuntipalkankorotukseen.

Brady-kadun alikäytävän pohja päällystetään pian

Brady-kadun alikäytävän pohjaa aletaan päällystämään noin kahden viikon kuluttua. Nykyään arvioidaan, että alikäytävä valmistuu lokakuun 1 päivään mennessä.

Rakennustyöt ovat edistyneet nopeammin kuin suunnitelma edellytti, sanoi kaupungin insinööri T. L. Hennessey. Me olemme edellä suunnitelmaa ja me haluamme pysyä edellä, sanoi hän.

Pallon pelaaja tukehtui

Viime torstaina kuoli omituisella tavalla 20-vuotias Donald Routhier. Hän oli pelaamassa palloa O'Connor Parkissa kun maalaan suunnattu pallo iski häntä rintaan. Hän pyörtyi ja paikalle kutsuttiin lääkäri, joka määräsi pojan vietäväksi sairaalaan, jossa hänelle voidaan antaa happea. Sairaalaan saapuessa Routhier oli kuollut.

Perjantaina suoritetussa lääkärintutkimuksessa todettiin, että Routhier tukehtui kuoliaaksi koska pala purukumia oli tarttunut hänen kurkkutorveensa.

Sudburyn asukasluku lähentelee 79,000

Sudburyn asukasluku lähentelee 79,000 ja ns. Sudburyn metropolitan alueen asukasluku on huomattavasti yli 100,000.

Tilastotoimiston antama alustava tieto väenlaskusta osoittaa, että Sudburyn asukasluku on 78 932 kun sensijaan 1960 verotuksen perusteella oli asukasluku 77,455.

Sudburyn metropoliitan alueen asukasluku on 109,397 kun sensijaan se 1956 oli 97,945.

IKKUNOITA ja OVIA
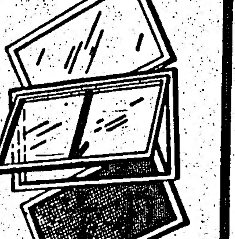
kehyksiä, raameja ja ikkunoiden hyönteisverkkoja
KEHYKSETTÖMISIÄ (Sashless) IKKUNOITA
Valmistamme verstaassamme nopeasti kaiken kokoisia. STANDARDI-KOKOJA VARASTOSSA.
Hyötykää alhaisista hinnoistamme!
Varastossa:
Kaksinkertaisia ikkunoita (5 vuoden takuu)
Penelyte ja Barclay pöytälevyjä
Metalliireunusta
Vanerilevyjä
Lattialevyjä
Saranoita ja lukkoja
Maaleja ja vernissaa
"Scarfen Jelled" uutuusmaali on
Mainiota kaikenlaisiin pintoihin sisällä eli ulkona. Kokeilkaa tänä keväänä. Nopeasti kuivaa ja helposti maalata. — Ei tipu penseliistä.
SUDBURY PLANING MILL
D. G. Hromiak, omist.
Puh. OS. 5-6771, Ill. OS. 3-9055 11—19 GINO ST., Copper kadun päästä ylös. — SUDBURY, ONTARIO

RITARI AGENCIES LTD.
VAKUUTUS- JA MATKAILUTOIMISTO
7 Cedar St. Sudbury Puh. OS. 5-5685

Kalervo Ketola kuoli lauantaina; haudataan Finnish-haalilta keskiv., syysk. 6 pnä

Vapauden yhtenä toimittajana Canadan suomalaisten keskuudessa, erikoisesti Sudburyssa, Torontossa ja Vancouverin seudulla hyvin tunnettu Kalervo Ketola kuoli pitkäaikaisen taudin murtamana Sunnybrookin sairaalassa Torontossa, lauantaina, syyskuun 2 pnä. Hän oli kuollessaan 36 vuoden 3 kuukauden ja 11 päivän ikäinen.

Suremaan jäivät hänen vaimonsa Margaret, äitinsä Hilja Ketola, Trapanier, B. C., kolme siskoa mrs Mary Lamb, Penticton, B. C., mrs. Thomas McLaughlin, Peachland. B. C., ja Faye Ketola, Haney, B. C Edesmenneen isä oli John Ketola, joka kuoli äskettäin.

Hän oli CSJ:n Sudburyn os., urheiluseura Alertsin ja Mine-Millin os. 902 jäsen.

Kalervo Ketola oli syntynyt Suomessa toukokuun 21 pnä 1925 ja tuli vanhempiensa mukana vuoden vanhana lapsena vuonna 1926 Canadaan, asettuen asumaan Manitobaan, missä hän sai koulukasvatuksensa. Sieltä Ketolan perhe muutti Wellsiin British Columbiaan.

Canadan asevoimista vapauduttuaan toisen maailmansodan päättymisen jälkeen Kalervo Ketola keskitti huomionsa yhteiskunnallisten kysymysten ja työväenasiain tutkimukseen ja tuli kymmenkunta vuotta sitten CSJ:n keskuksen palvelukseen Torontossa. Sieltä hän siirtyi Vapauden toimitukseen vuonna 1951 ja oli uskollisesti siinä toimessa siihen asti kunnes hänen päähänsä kehittynyt syöpäkasvi pakoitti hänet jäämään pois aktiivisesta toiminnasta. Kalervolle suoritettiin suuri ja vaikea pääleikkaus vajaa kaksi vuotta sitten, mutta tauti oli kehittynyt silloin jo niin pitkälle, ettei häntä voitu enää pelastaa. Pian sen jälkeen Ketola vietiin Sunnybrook-nimiseen sotilassairaalaan Torontoon ja voidakseen olla hänen rinnallaan ja tukenaan, hänen perheensäkin muutti asumaan Torontoon.

Muistojuhla pidetään Finnish-haalilla keskiviikkona, syyskuun 6 pnä kello 3 iltapäivällä. Sieltä hänet haudataan Park Lawn hautausmaahan.

Bussipalvelu aiheuttanut arvostelua

Viime viikon lopulla ehdotettiin kaupungin liikenne- ja pysäköimiskomitealle kunnallista bussiliikennettä. Komitealle huomautettiin, että hyvin paljon valituksia on sen johdosta kun kyytimaksut ovat niin kovin erilaisia. Komitea päätti kehoittaa valtuustoa nimittämään komitean, joka tutkisi kaupungin bussiliikennettä.

"Meidän velvollisuutemme on saada kunnollinen bussipalvelu", sanoi valtuusmies G. N. Birney, joka on myöskin liikenne- ja pysäköimiskomitean puheenjohtaja.

Asia tuli esiin kun West Neelon Ratepayers Association oli lähettänyt kirjeen pyytäen parempaa bussipalvelua ja samalla tiedustellut bussikyytien maksua eri osissa kaupunkia.

Mr. Birney sanoi, että tämä on vain yksi monista esitetyistä valituksista.

Pappia syytetään kiinalaisten salaa tuonnista tänne

Montreal. — Täällä, Chennevillen kadulla sijaitsevan kiinalaisten presbyteerikirkon pappi, Rev Paul Chan joutuu vastaamaan oikeudessa syytökseen, että hän on rikkonut Canadan siirtolaislakeja. Häntä syytetään kiinalais-siirtolaisten laittomasta maahan tuonnista Honkongista. Pappi kieltää syyllisyytensä.

RCMP:n toimesta on nostettu syytös kolmea muutakin henkilöä vastaan tämän miljooniin dollareihin nousevan huiputuksen johdosta.

Nuoret mellakoineet

(Jatkoa 1. sivulta)

tiin 53, joita syytetään juopumuksesta ja häiriön aiheuttamisesta.

Nämä nuoret hulinoitsijat työntyivät kapakoista kaduille heitellen kannuja ilmeisesti aivan ilman mitään aihetta. Rähinä alkoi kapakkain sulkemisen jälkeen kello 3 ap. Pidätettyjen joukossa on oppilaita Vermontin, Minnesotan ja New Yorkin yliopistoista.

Ocean City, Md — Yli sata poliisia sai maanantaina täällä ehkäistyksi noin kahdentuhannen teini-ikäisen lomalaisen mahdollisen mellakoinnin. Osavaltion poliisit tuotiin paikalle 1.30 ap. sen jälkeen kun paikalliset poliisivoimat eivät saaneet hajoitetuksi joukkoja.

Clermont, Ind. — —Suuttuneena siitä kun he eivät saaneet ostaa olutta, joukko hevoskilpailuun osallistuneita henkilöitä yritti täällä tehdä jotakin janonsa sammuttamiseksi, mutta 50 poliisia ehkäisi heidän aikeensa.

Kirkuva väkijoukko — poliisin arvion mukaan 150 henkilöä — marssi kauppalan liikekadulle huutaen: "Me haluamme olutta."

Sheriffi Robert O'Neil sanoi: "Me pelkäsimme että se väkijoukko yrittää ottaa kauppalan haltuunsa ja murtautua johonkin kapakkaan."

Väkijoukko hajosi sen jälkeen kun poliisit tulivat paikalle vangiten 20.

Jumala varjelkoon siitä "suojelusta"

Toronto. — Puolustaen tänään, Syyskuun 1 päivänä voimaan astuvaa 3 prosentin myynitveroa, jonka avulla kerätään pääasiassa maakunnan vähävaraiselta väestöltä noin $150,000 000 verotuloja vuodessa, Ontarion pääministeri Leslie Frost sanoi, että tämä myyntivero "suojaa ontariolaiset tuloveron kohoamista vastaan".

"Seinälle on kirjoitettu kaikkien nähtäväksi, että Ontarion maakunta tarvitsee enemmän rahaa" sanoi hän.

"Jumala varjelkoon tällaista suojelua vastaan" sanoi kuitenkin eräs harmistunut torontolainen joka epäili, ettei mitään verolisäyksiä tarvita varsinkin silloin jos vähennetään hieman varustelukilpailuun haaskattuvia menoja. Sitäpaitsi hän sanoi, että siinäkin tapauksessa jos veroja on lisättävä, tämä verokuorma olisi lisättävä niiden kohdalle, jotka voivat sen taakan paremmin kantaa. Verottakoon enemmän ulkomaalaisten rahamiesten omistamisie suuryhtiöitä ja jätettäkööm pikkuihmisille elämisen mahdollisuus," sanoi hän.

Pidätyksiä Chilessa

Saitiago de Chile. — Kolmekymmentäviisi henkilöä on pidätetty Chilessa syytettyinä osallisuudesta hallituksen vastaiseen salaliittoon, ilmoitti maan sisäasiainministeriö alkuviikolla.

Saman ilmoituksen mukaan on aselastissa ollut alus takavarikoitu. Laivastoon kuuluvat yksiköt etsivät vielä toista, mahdollisesti, Valparaisoon aseita salakuljettavaa laivaa.

Pystyäkseen paremmin valvomaan tilannetta on presidentti Alessandri ryhtynyt toimenpiteisiin laajentaakseen hallituksen pohjaa.

Myöhemmin ilmoitettiin että vielä viisitoista henkilöä oli pidätetty. Salaliiton pesäpaikkana on viranomaisten ilmoituksen mukaan ollut Salamanco, pieni kaupunki, joka sijaitsee noin 300 km:n päässä Santiagosta. Täältä liike on levinnyt eri puolille maata, on edelleen ilmennyt pidätettyjen kuulusteluissa.

Eräs hallituksen edustaja sanoi kysymyksen olevan äärivasemmistolaisesta kumouksliikkeestä. Pidätettyjen joukossa ei kuitenkaan ole ainoatakaan kommunistista tai sosialistista politiikkoa eikä liioin ammattiyhdistysten toimihenkilöitä.

Salaliittolaiset olivat virallisen tiedoituksen mukaan suunnitelleet sabotaasheja, joissa olisi tuhottu rautateitä, siltoja ja satamalaitoksia ja maaseudulla oli ollut tarkoitus aloittaa paikallisten poliisilaitoksien valtaamisella.

Kerrotaan, että salahankkeen ja Chileä parhaillaan koetteleva lakkoaallon välillä olisi yhteyttä. Sen johtajat olivat tiettävästi odottaneet tiistaiksi julistettua yleislakkoa ja ajatelleet ryhtyä toteuttamaan suunnitelmiaan, jos yleislakko olisi onnistunut.

Baikal -- maailman syvin järvi

Baikal, Siperian meri, kuten paikalliset asukkaat nimittävät tätä kuin ihmeellisestä luonnonoikusta vuoriston poimuun syntynyttä pitkää ja syvää järveä sijaitsee noin 60 kilometrin päässä Irkutskista. Jo 20 miljoonaa vuotta on tämä rikas järvi (Bai-kal merkitsee rikasta järveä) herättänyt sen äärille eksyneiden ihmisten mielissä totista yksinäisyydentunnetta tai pelkoa aaltojen lyödessä 4—4,5 metrin korkuisina. Järvi on suurimman osan vuotta paksussa jäässä ja veden keskilämpö on vain +4,5 astetta Celsiusta. Korkein lämpö on vain 11—12 astetta. Pientä rohkeutta vaaditaan siis niiltä, jotka uskaltavat kastaa nahkansa Baikalissa. Yksi sellainen oli meidän joukossamme, mutta kyllä siitä puhuttiin vielä Moskovassakin jäähyväisaterialla.

Baikalin rannalle on rakennettu erityinen suuri tutkimuslaitos, jonka työ on omistettu yksinomaan Baikalin tutkimuksille. Laitoksen museossa saimme kuulla, että venäläiset tulivat Baikalille ensi kertaa vuonna 1643 ja muutamaa vuotta myöhemmältä ajalta ovat ensimmäiset Baikalia koskevat kirjalliset muistiinpanot peräisin. Ne teki eräs karkoitettu pappi, joka souti Baikalin yli. Sittemmin tutkivat monet tieteelliset retkikunnat järveä, mutta tutkimusasema perustettiin vasta vallankumouksen jälkeen vuonna 1924. Vuosisadan vaihteessa rakennettiin Baikalille rata.

Baikalin pituus on 636 kilometriä ja suurin leveys vain 80 km, kapein leveys on 25 km. Suurin syvyys on 1620 metriä ja vedenpinta on 455 metriä merenpinnan yläpuolella. Järven pinta-ala on 31,500 neliökm. Jos se laskettaisiin ainoan järvestä lähtevän joen, Angaran, kautta, kuiviin, kestäisi järven tyhjentäminen 400 vuotta.

Baikalissa asustaa kaikkiaan 1800 erilaista eläintä ja kasvia, joista ¾ tavataan ainoastaan Baikalissa. Kalalajeja on kaikkiaan 45 ja eräs harvinainen laji synnyttää eläviä poikasia. Järvessä elää noin 25,000 hyljettä, joista jotkut ovat pienempiä kuin Pohjoisessa Jäämeressä elävät hylkeet, mutta jotkut kasvavat jopa 120 kg:n painoisiksi. Ja vielä eräs Baikalin ihme, sen itärannalla on lukuisia kuumia lähteitä (veden lämpö 60—70 astetta). Näiden lähteiden luo rakennetuissa kylpylöissä saavat Baikalin kalastajat parannella kalastajien ammattitautia, reumaa.

TUHLAAJATYTÖN TARINA

Vanhalla Baikalilla oli 336 poikaa (näin monta jokea laskee järveen) ja yksi tuhlaajatyttö, Angara-joki, kerrotaan tarinassa. Muuttolinnut kuiskivat kerran Angaran korvaan, että jossakin lähellä asuu kaunis poika, Jenisei. Angara päätti karata kotoa pojan luo, mutta isän tuumat olivat toiset. Hän halusi, että tyttö menisi naimisiin Irkut-joen kanssa. Mutta tyttö karkasi etsimään Jeniseitä. Baikal lupasi Irkutille, että jos tämä saa Angaran kiinni, saa hän tämän vaimokseen. Heittipä hän vielä kallionkin Angaran perään ja manaili, ettei olisi väliä, vaikka noin kehno tyttö saisi surmansa. Kallio ei kuitenkaan osunut pakenijaan. Sen yksi kulma pilkistää vedestä vielä tänäänkin Angara-joen alkupäässä.

Irkut lähti tavoittamaan Angaraa ja saikin tämän kiinni Iskutskin lähellä. Mutta kun hän katsoi Angaraa silmiin, huomasi hän, ettei hän voikaan rakastaa Angaraa. Hän oli kuitenkin jalomielinen ja päätti saattaa Angaran Jenisein luo. Muutaman sadan kilometrin matkalla eivät jokien vedet sekaannu vielä tänäkään päivänä. Niin menetti siis Baikal ainoan tyttärensä, Angaran, eikä siitä lähde vieläkään ainoatakaan toista jokea.

Tarina jatkuu nykypäivänä näin: Neuvostovaltio rakennuttaa Angaran täyteen voimalaitoksia ja palauttaa tyttären isälleen.

KIRKAS VESI

Baikalin vesi on tavattoman kirkasta. Veteen pudotettu esine näkyy aina 35 metrin syvyydestä saakka. Mekin heittelimme rantaveteen pikkurahoja ja saatoimme havaita näiden pysähtyvän syvällä olevaan pohjaan. Veden pinnan vaihtelu on 30 vuodessa noin 3 metriä. Näihin tuloksiin on päästy puiden vuosirenkaita tutkimalla, veden ollessa alhaalla ovat vuosirenkaat näet leveitä. Baikalin vedessä on varsin vähän suoloja, vain 80—100 milligrammaa litrassa. Vesi jäätyy joulukuun puolivälissä ja se avautuu huhti-toukokuun vaihteessa. Jään paksuus on talvella 100—130 senttimetriä.

MIKÄ TURISTIKOHDE!

Baikalin metsäisillä, jyrkillä rantavuorilla näkyi siellä täällä savupatsaita kertoen matkailijoiden pystyttäneen telttansa tänne. Meidän suomalaisten mielestä olivat turistit osanneet valita matkansa kohteen erinomaisen hyvin, ja me jakelimme isännille neuvoja Baikalin sisällyttämisestä kansainvälisiin matkailureitteihin. Mikäs tämän parempaa: on jylhänkauniita maisemia ja rauhallinen ympäristö. Ja vaikutelma parani yhä, kun istuuduimme rantaravintolan kauniisti katetun päivällispöydän ääreen. Alkupaloina oli mm. oluj-kalaa, Baikalin erikoisherkkua. Eino S. Repo pisteli sitä poskeensa ainakin 13 palaa ja toisella puolella minua istunut Grigorjev 12 palaa. Kumpikin kehui kalaa sen kun syömiseltään ennätti, ja hyvää se olikin, hieman niinkuin silliä, mutta paljon, paljon maukkaampaa. Ateria käsitti pelkkää kalaa, sitä oli keittona ja paistettuna, ja lopputulos oli, että suomalaiset vieraat halusivat välttämättä kiittää emäntiä. Meille tuotiin kirja, johon asiakkaat saavat tehdä muistutuksia. Me kirjoitimme, että meidän mielestämme oli pöytä niin sievästi katettu ja ruoka niin maukasta, että suomalaisten ravintolaihmisten olisi hyvä tulla tänne opintomatkalle.

BAIKALIN KALASTAJA

Paluumatkalla Irkutskiin poikkesimme Nikolan kylässä eläkkeellä olevan kalastaja Anatol Zujevin kotona. Sikäläisten tapaan on hänen talonsa ympärillä korkea lauta-aita ja talon päädyt ja ikkunoiden reunat on somistettu puuveistoksin. Pihalla murisi leikasukuinen koira kettingissä ja toinen valkoinen pörröturkki nuokkui kopissa; se viis veisasi vieraista.

Zujev ohjasi meidät talonsa vieraskamariin ja alkoi kysellä Suomen kalastajista. Saatoimme kertoa vain harrastelijain kalastustavoista, ja hän kertoi omistaan. Kalastajat pyytävät kalaa verkoilla, joihin kalat ajetaan lamppujen avulla. Myös nuottia käytetään. Kala myydään valtiolle ja jos saalis on suurempi kuin kalastajille asetettu suunnitelma edellyttää, maksetaan ylimääräisistä eristä normaalia korkeampi hinta. Kalan hinta on 50 kopeekkaa kilolta, siis noin 180 mk. — Sehän on hyvä hinta, ihmettelimme me ja huomasimme samalla, että kun välityspalkkiot eivät ole yhtä korkeat kuin meillä, ei kalan vähittäismyyntihinta ole silti kohtuuttoman korkea.

Zujev on kalastanut Baikalin yössä (kala syö parhaiten pilkkopimeässä) jo 50 vuotta. Nyt hän on eläkkeellä. Eläke on noin 15,000 mk kuukaudessa. Hänellä on oikeus kalastaa kahden kuukauden ajan joka vuosi menettämättä eläkettään. Niin hän elelee vaimonsa kanssa kahden 5-huoneisessa talossaan. Kaikki lapset ovat jättäneet kodin: yksi jatkaa isän ammattia kalastajana, kaksi lasta on lukenut insinööriksi ja toimii nykyään Angarskin kaupungissa yksi tytär opiskelee Irkutskin musiikkikoulussa. — Entä suurin saalis? — Sata kiloa yössä, sain sen ongella. — Ja mitä tekisitte, jos olisitte 15-vuotias. — Ryhtyisin kalastajaksi Baikalille.

Sirkka Tamminen.

Suomen asukasluku lähes 4,5 miljoonaa

Helsinki. — Suomen henkikirjoitettu väestö oli kuluvan vuoden alussa 4,484,655, ilmoitetaan STT:lle tilastollisesta päätoimistosta. Tähän lukumäärään sisältyvät myös henkikirjoissa olevat 7,400 ulkomaiden kansalaisista. Kaupungeissa ja kauppaloissa on asukkaita 1.722,375, eli 38,4 pros. koko väestöstä.

Väestön lisäys on edellisestä vuodesta lähes 34,000 eli 0.75 pros. kaupunkien väkiluvun kasvu oli 41,150, kauppaloiden 6,420, mutta maalaiskuntien väestö oli vähentynyt 13 630 henkeä. Vähentymiseen on maaltapaon lisäksi vaikuttanut vuoden alussa voimantulleet valtioneuvoston päätökset, joilla Oulun ja Maarianhaminan kaupunkien alueita on laajennettu liittämällä niihin alueita lähikunnista.

KUOLLUT

Lyydia Kaurinoja

(o.s. Talpiainen)

kuoli kotonaan Nairn Centressa, lauantai-iltana, syyskuun 2 pnä 1961, ollessaan 72 ikävuodellaan.

Lähinnä suremaan jäi miehensä August, kaksi tytärtä mrs. Eino Santala (Jenny), Waters kunnassa, mrs. Emil Kiviaho (Helen), Naughtonissa, ja sisko mrs. Sulo Huovinen, Webbwoodissa.

Vainaja lepää Jackson & Barnard hautaustoimistossa, 233 Larch St., Sudbury. Hautajaiset toimitetaan toimiston kappelista, keskiviikkona kello 1.30 iltapäivällä ja saatetaan Nairn Centren hautausmaahan.

KUOLLUT

Kalervo Kaarlo Ketola

Kuoli pitkäaikaisen sairauden jälkeen Sunnybrook-sairaalassa Torontossa syyskuun 2 pnä 1961. Hän oli syntynyt Suomessa toukokuun 21 pnä 1925 ja tuli vanhempiensa kanssa Canadaan v. 1926. Kalervo oli kuollessaan 36 v., 3 kk. ja 11 päivän ikäinen.

Lähinnä suremaan jäi hänen vaimonsa Margaret Torontossa, äitinsä Hilja Ketola, Trepanier, B. C., sekä kolme siskoa, Mrs. Mary Lamb, Penticton, B. C., Mrs. Thomas McLaughlin, Peachland, B. C. ja Miss Faye Ketola, Haney, B. C.

Vainaja lepää Jackson & Barnard'in hautaustoimistossa, 233 Larch Street. Hautaus toimitetaan Sudburyn Finnish-haalilta keskiviikkona, syyskuun 6 pnä kello 3 ip. Park Lawn hautausmaahan.

TAKAISIN KOULUUN!!
Koulut alkavat tiistaina, syyskuun 5 pnä
Laaja valikoima kaikenlaisia koulutarpeita ja keskikoulun kirjoja
Vetoketjulla ja suurilla renkailla varustettuja
SALKKUJA
(Ensiluokkaista nahkaa)
Hinnat vaihtelevat
2.90—8.50
WATERMANIN ja ESTERBROOKIN täytekyniä
- 3-Ring Binders 85c, $1.10 ja $1.15
- Note Books — kirjoitusvihkoja 5c, 10c, 15c ja 25c
- Dixon's, Venus ja Eagle lyijykyniä 3 for 25c ja 15c
- Waterman's mustetta — Asco ja Reeves vesivärejä.
- Craytone ja Canadiana Crayons — 6 ja 8 värinpakkauksissa.

Ostakaa koulutarpeenne ajoissa välttyäksenne viime hetken tungokselta.
VAPAUS PUBLISHING CO. LIMITED
100 ELM ST. WEST — SUDBURY, ONTARIO

SUURIA KUVATEOKSIA
Arvokkaita lahjakirjoja
REINO KALLIOLA:
"FINLANDIA"
Suomen luonnon kuvakirja
182 sivua — 116 yksivärikuvaa — 24 nelivärikuvaa
Kannessa värivalokuva — koko 10½"x9¼"
HINTA SID. $7.25
Sisällöltään kaunis — kuviltaan loistelias, ulkoasultaan upea — todellinen lahjakirja, joka esittelee Suomen kauneinta luontoa. Teoksen teksti: Suomen-, ruotsin-, englannin-, saksan- ja ranskankielellä.

SUURI LAHJAKIRJA
"HANGOSTA IISALMEEN"
SAARISTON JA SAIMAAN VESIEN KAUNEUTTA
Tässä loistoasuisessa teoksessa on 106 sivua, joilla on 48 liitupaperille painettua monivärikuvaa.
Koko 10½" x 13¾ — HINTA SID. $10.75
Loistelias Suomen luonnonkauneutta esittelevä teos, jonka kaltaista ei ennen ole julkaistu. Teksti julkaistaan lyhennettynä ruotsiksi, saksaksi ja englanniksi teoksen lopussa.

JALLEEN HIENO JA ARVOKAS LAHJATEOS
"SUOMEN KAUPUNGIT"
Sanoin ja kuvin
MATTI POUTVAARA
Teoksen 464 sivulla on 694 suurta syväpainokuvaa sekä 16 monivärikuvaa, jotka yhdessä tuoreen ja asiallisen tekstiesittelyn kanssa antavat yksityiskohtaisen, nykytodellisuuteen perustuvan kuvan Suomen 34 kaupungista sekä Rovaniemen ja Kouvolan kauppaloista.
Koko 9" x 12" — HINTA SID. $10.00

VÄRIKÄS JA HIENO LAHJATEOS
Jäämeren taikapiiri
"RUIJAN RANTOJA"
värikuvina
Loistavat värikuvat ja tenhoava teksti vievät Ruijan repaleisille, jylhänkauniille rannoille, missä koskematon luonto juhlavassa hiljaisuudessaan mykistää vieraan matkamiehen. Saamme tutustua pohjan perille muuttaneisiin suomalaisiin ja heidän jälkeläisiinsä, tunturien salaperäiseen taikamaailmaan, Ruijan menneisyyteen, tämänhetkiseen arkipäivään ja mielenkiintoisiin tulevaisuudennäkymiin.
ARVOKAS LAHJA KENELLE VAIN!
98 sivua — 48 monivärikuvaa — HINTA $7.25

SUURI LAHJAKIRJA
KUOPIOSTA KUUSAMOON
Erämaitten kauneutta
113 sivua — 50 monivärikuvaa — kannessa monivärivalokuva — Teoksen koko 10½" x 13½" — Hinta kangaskansissa $10.50

TUHATYKSI YÖTÄ I–VI
6 osaa kolmena kirjana, yhteensä 1.578 sivua
HINTA $9.90
Aikuisille tarkoitettu, täydellisin suomeksi julkaistu laitos maailman kuuluisimmasta satukokoelmasta, jossa muinaisen orientin maailma elää loistokkaana ja mystillisenä. Teosta somistaa Unto Kaipaisen upea kuvitus.

Edelleen arvokas ja loistelias lahjakirja
ALEKSIS KIVEN
SEITSEMÄN VELJESTÄ
KORUPAINOKSENA
Nahkaselkäkansissa—Somistanut Akseli Gallen-Kallela
600 sivua — HINTA $7.50

Tilatkaa osoitteella:
VAPAUS PUBLISHING CO. LTD.
BOX 69 — SUDBURY, ONTARIO